

Ponedjeljak, 25. juni 2007.
Svedok Barney Kelly
Svedok Bogdan Tomaš
Otvorena sednica
Optuženi su pristupili Sudu
Početak u 14:15 h.

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA ORIE: Dobar dan svima. Gospođo sekretar, molim vas najavite predmet.

Predmet broj IT-04-84-T, Tužilac protiv Ramusha Haradinaja i ostalih.

SUDIJA ORIE: Hvala, gospođo sekretar. Imam nekoliko proceduralnih pitanja, ali ne bih želeo da njima počnem, osim onima koja su veoma hitna. Imamo svedoka koji nije sledeći, već drugi po redu, i u vezi sa njim je podnesen 15. zahtev za zaštitnim merama na suđenju, a Pretresno veće još uvek ne zna kakav je stav timova Odbrane.

ADVOKAT EMMERSON: Vrlo kratko. Kada je reč o osnovama za zahtev Tužilaštva, mi smatramo da oni ne ispunjavaju kriterijume za odobravanje zaštitnih mera.

SUDIJA ORIE: Pretresno veće je razmatralo koji stav da zauzme, a takođe da li i prvo treba da zatraži dodatne informacije od samog svedoka. Prema tome, gospodine Di Fazio, ili, možda bolje, gospodine Re, pošto ste vi tu - koliko sam shvatio, vi možete da pojasnite situaciju sa svedokom 33 na vašem novom spisku svedoka.

TUŽILAC RE: To je onaj svedok koga ste vi pominjali, mislim, u četvrtak posle podne.

SUDIJA ORIE: Da.

TUŽILAC RE: Situacija je trenutno ovakva. Taj svedok je trenutno ili u kategoriji *viva voce*, ili je to svedok po Pravilu 92 quater, iz sledećeg razloga. Naime, mi smo dobili informaciju da je svedok u bolnici i da je bolestan, a nismo bili u mogućnosti da saznamo kakvo je njegovo trenutno zdravstveno stanje, pa čak ni gde se nalazi. Mi i dalje pokušavamo to da utvrdimo.

SUDIJA ORIE: Ako sam vas dobro shvatio, i dalje treba da se utvrdi da li je on u mogućnosti da svedoči, što bi moglo da se odrazi na to da li njegov iskaz treba da bude uveden *viva voce*, ili preko Pravila 92 quater.

TUŽILAC RE: Da, tako je.

SUDIJA ORIE: U redu, hvala. Imam samo još jedno pitanje. Samo da proverim.

(Pretno veće i Sekretarijat se savetuju)

SUDIJA ORIE: Ima još jedna stvar koja je relativno hitna, ali za to prvo moramo da pređemo na privatnu sednicu.

(privatna sednica)

sekretar: Časni Sude, ponovo smo na javnoj sednici.

SUDIJA ORIE: U redu. Gospodine Re i gospodine Di Fazio, obraćam vam se obojici, da li je Tužilaštvo spremno da pozove sledećeg svedoka?

TUŽILAC DI FAZIO: Da, zadovoljstvo mi je da pozovem sledećeg svedoka, gospodina Barneya Kellya.

ADVOKAT EMMERSON: Dok dovode gospodina Kellya, želeo bih da podsetim Pretno veće – znam da vi to znate, ali postoji još jedno ili dva pitanja koja nisu rešena od kraja prošle nedelje. Kada god bude zgodno da se time pozabavimo...

SUDIJA ORIE: Pretno veće na svom dnevnom redu ima 10 stavki. Ja sam krenuo od onih najhitnijih, a pošto smo bili na privatnoj sednici, iskoristio sam mogućnost da se pozabavim poslednjim pitanjem, koje je manje hitno, ali se ipak nalazi na mom spisku.

TUŽILAC DI FAZIO: Časni Sude, dok uvode svedoka, želeo bih samo formalno da vas obavestim da Tužilaštvo želi da izvede njegov iskaz na osnovu Pravila 92 ter.

SUDIJA ORIE: Da. Znači, reč je o tri izjave, ako sam ispravno obavešten.

TUŽILAC DI FAZIO: Dve, u stvari.

SUDIJA ORIE: Znači dve?

TUŽILAC DI FAZIO: Međutim, jedna od njih je redigovana. Dve izjave, uopšteno govoreći, takve su da se jedna od njih bavi foto-panoima, a druga forenzičkim pitanjima. Ona koja se bavi forenzičkim pitanjima je morala da bude redigovana. To sam tek danas shvatio, i ne znam da li ste vi iz tog razloga dobili tri izjave – jednu redigovanu, jednu neredigovanu, i još jednu izjavu sa foto-panoima.

SUDIJA ORIE: Jasno mi je. Jasno je i mojim kolegama sudijama.

(svedok ulazi u sudnicu)

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

svedok: Barney Kelly

SUDIJA ORIE: Dobar dan, gospodine Kelly.

SVEDOK KELLY: Dobar dan, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Pre nego što počnete sa svedočenjem u ovoj sudnici, Pravilnik o postupku i dokazima nalaže da date svečanu izjavu da ćete govoriti istinu, celu istinu i ništa osim istine. Gospođa poslužitelj će vam sada dati tekst te svečane izjave. Molim vas da je pročitate.

SVEDOK KELLY: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, celu istinu i ništa osim istine.

SUDIJA ORIE: Hvala, gospodine Kelly, molim vas, sedite. Prvo će vas ispitivati gospodin Di Fazio.

TUŽILAC DI FAZIO: Hvala.

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC DI FAZIO

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Gospodine Kelly, želeo bih da vam predočim izjavu koju ćete ubrzo videti na vašem ekranu.

TUŽILAC DI FAZIO: Molim da se na ekranu prikaže dokazni predmet koji prema spisku 65 ter nosi broj 1475, a to je redigovana verzija ove izjave. Hvala. Molim da sada pogledamo drugu stranicu te izjave.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Da li prepoznajete potpis koji se pojavljuje na dnu ovog dokumenta?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Da, to je moj potpis.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Da li je ovo početak izjave koju ste vi dali i potpisali na svakoj stranici?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Jeste.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Hvala. Da li ta izjava tačno odražava ono što biste rekli ako bi vam se sada postavila pitanja o istim onim temama koje se nalaze u toj izjavi?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Da, časni Sude.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Hvala. Postoji još nekoliko pitanja u vezi sa kojima možda treba dati malo više pojašnjenja. Da li biste mogli -

TUŽILAC DI FAZIO: Molim da se svedoku pokažu paragrafi 15 i 16 ove izjave. To je na petoj stranici ove izjave.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Tu ima par pitanja u vezi sa pisanjem nekih reči. Vi ovde pominjete gospođu Vukosavu Marinković. Da li je njeno ime ispravno napisano i da li se tako izgovara?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Ne, to treba da bude Vukosava Marković.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Isto se pojavljuje i u sledećem paragrafu. Da li je to isto ime?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Da, jeste.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Ako pogledamo dno te iste stranice, videćemo da se pominje neka faza. Mislim da se tu verovatno misli na fazu vašeg rada u ovom predmetu?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Tako je.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Vidim da piše „faza 2 – projekat Radonjičko jezero”. Da li bi to trebalo da bude „faza 2”?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Ne, časni Sude, trebalo bi da piše „faza 3”.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Prema tome, „faza 3” bi trebalo da se pominje i na stranici 6 ove izjave?

TUŽILAC DI FAZIO: Možda bismo mogli da pogledamo tu stranicu.

SVEDOK KELLY: Da li je reč o paragrafu 30?

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Da.

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: To bi trebalo da bude faza 4.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: U ovoj izjavi vi koristite jednu skraćenicu – OMPF. Da li možete da kažete Pretresnom veću šta to znači?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: To je Kancelarija za nestale osobe i forenzička pitanja, i ona je pod pokroviteljstvom UNMIK-a.

SUDIJA ORIE: Pre nego što nastavimo, gospodine Di Fazio, Pretresno veće nikada nije dobilo odštampanu kopiju redigovane izjave. Možda je to poslato pet minuta pre nego što je počelo suđenje, ili nešto slično?

TUŽILAC DI FAZIO: Koliko sam ja shvatio, to je poslato.

SUDIJA ORIE: Mi bismo, naravno, želeli to da vidimo, kako bismo znali o čemu je reč. Molim vas da nam to što pre dostavite. Ja ću u ovom trenutku pokušati to da učitam na svoj ekran. Možda će nam biti lakše da pristupimo tom dokumentu ako mu dodelimo broj.

TUŽILAC DI FAZIO: Dok se time bavimo, da li mogu da pojasnim jedno pitanje? Pošto sam kasno shvatio da treba da se obavi redigovanje, samo jedna izjava je unesena u elektronsku sudnicu. Ova izjava koju imamo pred sobom je redigovana verzija. Mi ćemo, naravno, tražiti da se u spis uvede i neredigovana izjava pod pečatom, ali nemam to sada dostupno -

SUDIJA ORIE: Ja imam neredigovanu verziju u elektronskoj sudnici, a Pretresno veće bi želelo takođe da ima i redigovanu izjavu. Ako je to učitano u elektronsku sudnicu, onda ne bi trebalo da bude problema. Da, vidim da jeste, ja to sada imam na ekranu. Nastavite.

TUŽILAC DI FAZIO: Hvala. Sve izmene u izjavi se nalaze pri kraju izjave, na stranicama 8, 7 i 6. Hvala.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Sada bih vas, svedoče, zamolio da pogledate paragraf 15 vaše izjave.

TUŽILAC DI FAZIO: Za Pretresno veće, to je peta stranica u elektronskoj verziji, paragraf 15.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Tu kažete da ste otišli u Mitrovicu/Mitrović, i da ste se sastali sa tim rođacima. Zatim ste otišli na groblje *Piskote*, i tu su vam pokazani grobovi gospođe Kovačević i gospođe Marković. Šta vam je tačno pokazano tom prilikom? Jedan grob, dva groba, da li su bili jedan pored drugoga – da li možete da nam objasnite njihov položaj?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Časni Sude, meni je pokazano područje koje nije bilo obeleženo bilo kakvim nadgrobnim spomenikom ili pločom sa natpisom. To je, u stvari, izgledalo kao dve humke u zemlji – jedna pored druge.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: U redu, hvala.

TUŽILAC DI FAZIO: Časni Sude, sada bismo možda mogli da pogledamo paragrafe 19 i 20. To se nalazi na sledećoj stranici izjave.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Kasnije ste otišli i, u društvu nekih drugih zvaničnika, obavili ekshumaciju i opisali šta ste videli tom prilikom. Da li sam, na osnovu vašeg iskaza, dobro shvatio da su, u stvari, ekshumirana dva groba? U jednom su se nalazili ostaci žene, a u drugom možda ostaci porodice koja je tu bila zakopana. Da li je to tačno?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Pa, u suštini jeste, časni Sude. Prvi grob koji je ekshumiran - u njemu se nalazila starija žena. Drugi grob koji je ekshumiran, odmah pored, sa desne strane, u stvari je bila grobnica sa više tela, a u trećem grobu je otkriveno telo jednog muškarca.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Zašto ste vi tada nastavili sa istraživanjem i tražili taj treći grob? Koja je bila svrha toga?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Pa, pošto nije bilo oznaka na grobu, kako bismo bili sigurni da nećemo propustiti nešto na tom mestu koje nam je ranije pokazano, i mi smo jednostavno želeli detaljno da pokrijemo to područje.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Hvala.

TUŽILAC DI FAZIO: Sada bih zamolio da se prikaže paragraf 32.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Vi ste ranije u svojoj izjavi rekli da je porodica imala neke rezerve u odnosu na ekshumaciju tela tog čoveka. Da li možete ukratko da objasnite Pretresnom veću zašto ste vi insistirali da dobijete dozvolu porodice za ekshumaciju?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Časni Sude, ta porodica je bila jedina porodica koja je odbila da da dozvolu za ekshumaciju Međunarodnom sudu. Ja sam više puta, u nekoliko različitih prilika pokušao da ih kontaktiram i da zatražim njihovu dozvolu za ekshumaciju te grobnice, kako bih video da li su se predomislili, ali su oni svaki put odbili da daju dozvolu.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Hvala.

TUŽILAC DI FAZIO: Časni Sude, potpuno mi je promaklo da li smo dodelili broj ovoj izjavi.

SUDIJA ORIE: Ja sam se spremao da to uradim, a onda smo otkrili da je redigovana verzija na ekranu. Gospodo sekretar, da bismo izbegli bilo kakvu zabunu, pošto je reč o različitim izjavama, izjava od 21. juna 2007. godine – ERN brojevi od U0166716 do, i zaključno sa brojem u engleskoj verziji – u stvari, engleska verzija je jedina verzija koja je trenutno na raspolaganju.

ADVOKAT DIXON: To je jedina verzija izjave koja postoji u ovom trenutku.

SUDIJA ORIE: Znači, do i zaključno sa ERN brojem U0166726. Utvrdili smo da u ovom trenutku postoji samo verzija na engleskom jeziku, iako se dokazni predmeti obično prevode na jezik koji i optuženi razumeju. Da li timovi Odbrane insistiraju na tome da im se obezbedi prevod izjave gospodina Kellya?

ADVOKAT EMMERSON: Mi smo u poziciji da se time bavimo sa našim klijentom bez prevoda u ovom trenutku.

SUDIJA ORIE: Gospodine Guy-Smith?

ADVOKAT GUY-SMITH: Nama će u nekom trenutku biti potreban prevod.

SUDIJA ORIE: Vama će biti potreban prevod... Onda nema potrebe da pitam i gospodina Harveya. Gospodine Di Fazio, pretpostavljam da će taj prevod biti dostavljen.

TUŽILAC DI FAZIO: Da, to je pitanje kojim ćemo se pozabaviti. Ja ću se za to pobrinuti. Sada bih hteo, ako mogu, da svedoku predočim drugu izjavu.

SUDIJA ORIE: Gospodine Di Fazio, ja sam rekao: „Izvolite, nastavite”, ali gospođa sekretar me je podsetila da sada treba da dodelimo broj toj redigovanoj izjavi. Ne brinite se, to je moja greška. Ja sam vam rekao da nastavite. Dakle, gospođu sekretar, dokument koji sam upravo naveo pod ERN brojem, a to je izjava od 21. juna – koji će broj to imati?

sekretar: Časni Sude, to će biti dokazni predmet P-368, označen za identifikaciju.

SUDIJA ORIE: Hvala. Izvolite gospodine Di Fazio.

TUŽILAC DI FAZIO: Ja bih sada želeo da svedoku pokažem drugu njegovu izjavu, a to je dokazni predmet koji prema spisku 65 ter nisi broj 1476. Izvinjavam se, samo da proverim broj. Dakle, 1476. Da, hvala, broj 14... Molim da opet pogledamo prvu stranicu, dno stranice.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Gospodine, da li je to vaš potpis?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Da.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Da li ste ovu izjavu potpisali, kao i oni prethodnu, na svakoj stranici?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Da.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Da li ona sadrži odgovore koje biste dali kada bi vam se ista pitanja postavila sada? Drugim rečima, da li ova izjava tačno odražava ono što biste rekli kada bi vam se postavila pitanja o temama sadržanim u ovoj izjavi?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Da, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Kako bismo izbegli bilo kakvu zabunu, obzirom da se radi o izjavi koja je uzeta istog dana, a naslovne stranice su, ako ne iste, onda, u najmanju ruku slične – samo da proverim – da, radi se o izjavi od 22. juna 2007. godine, ERN brojevi od U0166727 do i uključujući U0166752.

TUŽILAC DI FAZIO: Hvala.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Gospodine Kelly, izjava je sasvim jasna sama po sebi. Mi znamo, na osnovu te izjave, kakav ste vi metod koristili kako biste pokazali svedoku foto-pano. Vi u svojoj izjavi kažete da ste mu pokazali foto-panoe u boji, i da je on zatim na njima radio razne stvari, obeležavao ih žutim nalepnicama, i tako dalje – sve ste nam to rekli u izjavi. Da li možete da kažete šta ste zatim učinili sa tom izjavom u boji, nakon što ju je svedok pogledao, i pošto je uneo te oznake na žutim nalepnicama? Da li možete da nam kažete koje ste korake preduzeli od tog trenutka?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Časni Sude, razgovor sa tim svedokom je u velikoj meri bio baziran na dokumentima. Kada je razgovor završen, ja sam fotokopirao kolor-fotografije zajedno sa tim žutim nalepnicama koje su služile kako oznake. Zatim sam sklonio te žute nalepnice, i stavio sam ih sve zajedno na jedan lista papira, predao ih kancelariji za dokaze, i tamo su im dodeljeni ERN brojevi.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Znači, dokazni materijal koji ste vi tada prikupili se sastojao od fotokopija foto-panoa u boji, koji ste vi pokazali svedoku. Da li sam vas ispravno razumeo?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Da, tako je, časni Sude.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Objasnite Pretresnom veću da li je postojao neki poseban razlog zašto niste koristili originalne foto-panoe u boji, umesto fotokopije koju ste napravili?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Koliko se ja sećam, rečeno mi je da su foto-panoi koji su bili u prostorijama tima bili jedini koje smo imali na raspolaganju, i umesto da koristim njih, odlučio sam da koristim fotokopije.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: U redu. Druga stvar koja me zanima je sledeća - u vašoj izjavi nije sasvim jasan datum kada ste svedoku pokazivali te foto-panoe o kojima govorite. Da li ste se možda raspitali ili pokušali da utvrdite o kom tačno datumu se radilo?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Da, časni Sude, ja sam potpisao foto-panoe 23. novembra 2004. godine. Takođe, stavio sam svoje i svedokove inicijale na njih.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Da li na temelju ovog vašeg odgovora treba da shvatim da ste zaključili da ste 23. novembra pokazali svedoku te foto-panoe?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Časni Sude, ja to ne mogu sa sigurnošću da tvrdim, jer ja nisam o tome napravio belešku u svom dnevniku, i nisam to zapisao u izjavi. Ali, kada sam ih ponovo pogledao - taj datum se nalazi na prvoj stranici foto-panoa koji su poređani po redosledu.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Hvala. Iz vaše izjave je jasno da aneks A sadrži dve fotografije koje je svedok odabrao na koji način koji ste opisali, i te fotografije prikazuju optuženog u ovom predmetu, gospodina Haradinaja.

ADVOKAT GUY-SMITH: Mislim da ste na malo zbunjujući način postavili pitanje. Rekli te da je svedok gledao dva različita foto-panoa na kojima je prikazana ista osoba, i da je zatim odabrao dve fotografije te osobe.

TUŽILAC DI FAZIO: Da, tako je.

ADVOKAT GUY-SMITH: U redu.

TUŽILAC DI FAZIO: Izvinjavam se ako nisam bio sasvim jasan u svom pitanju - svakako sam na to mislio.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Vi ste čuli ovo gospodine, i to je bio deo mog pitanja. Ja vas sada molim da pregledate fotografije i anekse, do onih sa ERN brojevima koji se završavaju ciframa 6745.

TUŽILAC DI FAZIO: Ako je od pomoći, to je deo aneksa F. Molim da se to prikaže na ekranima. U redu.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Moraćete da pogledate – evo, imamo to sada tu. Čini se da je svedok sa kojim ste razgovarali identifikovao izvesnog gospodina po imenu Fadil Nimoni, i tu vidimo njegovu fotografiju i nalepnicu. Šta je sa fotografijom broj 7, da li je on komentarisao tu fotografiju?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Ne, nije, Časni Sude.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Hvala.

TUŽILAC DI FAZIO: Sada bih zamolio da se svedoku pokaže poslednja stranica svih aneksa. To je serija potpisa, i završava se ERN brojem 6752. To je poslednja stranica, i pripada prilogu G. U redu.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Ovaj prilog se opisuje u vašoj izjavi Prilog G, kao postavka fotografija iz koje je svedok nije prepoznao nikoga, i na koju nije imao komentara. Ali, ovo očigledno nisu fotografije. Da li možete da objasnite Pretresnom veću o čemu se tu radi?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Časni Sude, to je fotokopija svih imena i brojeva koje je svedok uneo na žute nalepnice koje je zalepio na fotografije osoba koje je prepoznao.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Hvala. Da li možete Pretresnom veću da kažete zašto se to pojavljuje u ovom obliku, a nije zalepljeno za fotokopije foto-panoa u boji za koje ste rekli da ste ih napravili, i koje ste pokazali svedoku?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Pa, to je urađeno da bismo bili sigurni da ćemo ih sačuvati, jer bi one vremenom verovatno otpale ili se izgubile, pa sam ih ja skinuo i zalepio ovde iz sigurnosnih razloga.

TUŽILAC DI FAZIO - PITANJE: Hvala.

TUŽILAC DI FAZIO: Časni Sude, ja molim da se ova izjava uvrsti u spis.

SUDIJA ORIE: Gospođo sekretar, molim da se dodeli broj.

sekretar: Časni Sude, to će biti dokazni predmet P-369, označen za identifikaciju.

SUDIJA ORIE: Hvala gospođo sekretar. Da li ima bilo kakvih prigovora na ove dve izjave koje su do sada podnete na uvrštavanje u spis? Gospodin Emmerson odmahuje glavom. I gospodin Guy-Smith i gospodin Harvey odmahuju glavama. Dakle, P-368 i P-369 se uvrštavaju u spis. Izvolite, nastavite.

TUŽILAC DI FAZIO: Časni Sude, uz dužno poštovanje, ja sam završio. Nemam više pitanja za ovog svedoka.

SUDIJA ORIE: Hvala. Pretpostavljam da ćemo, kada bude dovoljno vremena, pročitati rezimee po Pravilu 65 ter za zapisnik.

TUŽILAC DI FAZIO: Izvinjavam se zbog toga.

SUDIJA ORIE: Nemojte. Nije neophodno da to učinimo odmah. Sasvim je jasno da se izjave gospodina Kellya tiču istraga i ekshumacija, dok se druga izjava uglavnom tiče korišćenja foto-panoa.

TUŽILAC DI FAZIO: Da li želite da možda pročitam rezime na kraju unakrsnog ispitivanja, ili?

SUDIJA ORIE: Pa, videćemo šta će biti najpogodniji trenutak.

TUŽILAC DI FAZIO: Onda molim časni Sud da mi da uputstva, ja ću postupiti onako kako budete želeli.

SUDIJA ORIE: U redu. Gospodine Emmerson, vi ćete biti prvi?

ADVOKAT EMMERSON: Tako je, hvala puno.

SUDIJA ORIE: Gospodine Kelly, prvo će vas unakrsno ispitivati gospodin Emmerson, koji zastupa gospodina Haradinaja. Nastavite.

ADVOKAT EMMERSON: Molim da se na ekran učita dokazni predmet P-368.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT EMMERSON

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Molim da pogledamo stranice 2 i 3, odnosno paragraf 5, koji se prostire na obe stranice vaše izjave od 21. juna. Znači, prvo stranicu 2, a zatim stranicu 3. Čekam samo da se pojavi na ekranu. Molim da pogledate drugu stranicu na ekranu. Mislim da su podaci u ovoj izjavi izvod iz jedne prilično dugačke i detaljne izjave svedoka koju ste vi sačinili. Da li je tako?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Mislim i da ste vi, za potrebe te duže izjave svedoka, uspeali da povežete procese identifikacije koji su obavljani u različitim prilikama u kojima su izvršene ekshumacije ili identifikacija putem DNK testova i poređenja u određene zaključke. Da li je tako?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Da, časni Sude.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: U vezi sa tim, želim da vas pitam sledeće. U paragrafu 5 se pominje 12 osoba koje su srpske vlasti evidentirale kao osobe identifikovane putem odeće i ličnih predmeta, kao i putem poređenja podataka iz perioda pre smrti tih osoba i njihovih posmrtnih nalaza, što je potvrdio srpski tim u Đakovici/Gjakovë u septembru 1998. godine. Da li je to tačno?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Da, časni Sude.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: U paragrafu 5 se pominje 12 imena, od kojih je 10 evidentirano R brojevima, što sugeriše da su srpske vlasti tvrdile kako su ih pronašle u području oko kanala Radonjičkog jezera. Da li je to tačno?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Da, to je šifra koju su srpske vlasti koristile 1998. godine.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: U redu. Ove poslednje dve osobe na spisku, 11 i 12, dobile su D brojeve, kako bi se u evidenciji srpskih vlasti pokazalo da su te osobe pronađene u neposrednoj blizini Dašinovca/Dashinvc. Da li je to tačno?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Tako je, časni Sude.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Hteo bih da se usredsredimo sada na ovih 10 osoba sa prve strane koji imaju R brojeve, i koje su identifikovane na temelju odeće i ličnih predmeta, ili na osnovu poređenja podataka iz perioda pre smrti i posmrtnih nalaza, kako bismo to povezali u kontekstu kasnijeg procesa identifikacije. Da li mogu da vas pitam sledeće. Da li se ukratko slažete da su ti pokušaji bili izvršeni od strane Kancelarije Tužilaštva uz pomoć OMPF-a i ICMP-a, odnosno međunarodne komisije za nestale osobe, kako bi se izvršila uporedna DNK analiza tih ostataka i kako bi se utvrdilo da li je identifikacija ostataka koju su navodno izvršili rođaci bila ispravna ili ne? Da li je to tačan opis?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Da, bilo je tako, časni Sude.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Hteo bih da se sada osvrnete na, da se tako izrazim, direktne rezultate. Prva osoba koja je tu navedena kao identifikovana, (...)

(izbrisano po nalogu Pretresnog veća) (...), za tu osobu se ispostavilo da je to zapravo jedan drugi pojedinac, po imenu Misin Berisha. Da li je to tačno?

SVEDOK KELLY: Časni Sude, zamolio bih da pređemo na privatnu sednicu?

SUDIJA ORIE: Prelazimo na privatnu sednicu.

(privatna sednica)

sekretar: Časni Sude, sada smo na javnoj sednici.

SUDIJA ORIE: Hvala gospođo sekretar.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Gospodine Kelly, molim da na brzinu prođemo kroz ovaj spisak. Prvi pojedinac na ovom spisku je (...) *(izbrisano po nalogu Pretresnog veća) (...)*, međutim, na osnovu DNK analize se ispostavilo da su ostaci koje je porodica identifikovala zapravo ostaci jednog drugog pojedinca, koga ćemo nazvati slovom A. Da li je to tačno?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Kada je reč o Vukosavi Marković, a to je treća osoba na ovom spisku – vi ste odgovorili na određena pitanja gospodina Di Fazia u vezi sa ekshumacijom na određenom mestu. Da li možete da nam potvrdite da identifikacija te osobe nije potvrđena DNK analizom?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Tako je, časni Sude, njen identitet nije potvrđen DNK analizom.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: U vezi sa pojedincem pod brojem 4, Milovanom Vlahovićem, koji je identifikovan od strane svoje porodice – da li je DNK analiza pokazala da je to, u stvari, neko sasvim drugi? Nazvaćemo tu osobu slovom B.

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: A pojedinac pod brojem 5, gospođa Darinka Kovač? Opet, da li možete potvrdite da, nakon što su ti ostaci ekshumirani, DNK analiza nije potvrdila prethodnu identifikaciju te osobe?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Tako je, časni Sude.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Pređimo na sledeću stranicu. Kada je reč o osobama pod brojevima 8 i 9, Hajrullah Gashi i Isuf Hoxha - da li možete da potvrdite da u oba ova slučaja nije došlo ni do ekshumacije ni do DNK analize koja bi, bilo potvrdila, bilo osporila identifikaciju na temelju odeće?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Tako je, časni Sude.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: A kada je reč o pojedincu pod brojem 10? Taj pojedinac je bio identifikovan od strane porodice na osnovu poređenja podataka pre smrti te osobe sa posmrtnim nalazima, ali se ispostavilo da je došlo do greške kod identiteta, i da je reč o jednom drugom pojedincu, koga ćemo nazvati slovom C?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: To je tačno, časni Sude.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Znači, ukratko, posmrtni ostaci 10 osoba, za koje su srpske vlasti tvrdile da su ih pronašle u Radonjičkom jezeru, i koji su identifikovani onim što se naziva tradicionalne metode – identitet samo tri od tih 10 osoba je bilo moguće potvrditi DNK analizom. Da li je to tačno?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Samo trenutak, molim.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Da li možda želite da ponovim pitanje?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Da, molim vas.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Ponoviću pitanje. Od ovih 10 osoba koje su na spisku u paragrafu 5 pod brojevima od 1 do 10 sa oznakom R, a to su osobe koje su evidentirane kao pronađene u kanalu Radonjičkog jezera, a zatim je njihov identitet utvrđen tradicionalnim metodama – od tih 10 osoba, prethodna identifikacija je potvrđena DNK analizom samo u tri slučaja, koji su na spisku pod brojevima 2, 6 i 7, zar ne?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Od onih koji su identifikovani tradicionalnim metodama, u ostalim slučajevima je to takođe potvrđeno i DNK analizom -

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Da, razumem to. Bavim se tradicionalnim metodama identifikacije. Sada, od tih 10 osoba, za njih četiri DNK analizom nije bilo moguće ni potvrditi ni osporiti prethodno utvrđeni identitet, jer ostaci nisu ni analizirani. Konkretno, osobe pod brojevima 3, 5, 8 i 9. Da li je to tačno?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Znači, za preostalih šest osoba se može reći da je identifikacija tih osoba tradicionalnim metodama bila pogrešna u 50 posto slučajeva. Da li se slažete sa tim?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Pa, ne bih rekao da je baš 50 posto.

SUDIJA ORIE: Gospodine Emmerson, šest od 10, a ako govorimo o 12, onda bi, naravno -

ADVOKAT EMMERSON: Da, ali, ako smo imali 6 osoba od 10, od kojih je za tri utvrđeno da su pogrešno identifikovane –

SUDIJA ORIE: Aha, znači na to mislite. Nastavite.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Znači, mislim da se radi o pogrešno utvrđenom identitetu u 50 posto slučajeva, gospodine Kelly.

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Da, to je tačno.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Hvala, više nemam pitanja.

SUDIJA ORIE: Gospodine Guy-Smith.

ADVOKAT GUY-SMITH: Hvala.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT GUY-SMITH

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Gospodine Kelly, da li možete da nam kažete koliko dugo se bavite poslom policajca?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: 16 godina sam radio u irskoj policiji, i skoro sedam godina ovde, na Međunarodnom sudu.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Tokom vaše službe u irskoj policiji, da li ste imali prilike da pohađate obuku o proceduri za utvrđivanje identiteta putem svedoka?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Da, na početku svoje karijere.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Recite Pretresnom veću koje ste još aktivnosti obavljali i u kakvim ste jedinicama radili tokom 16 godina karijere kao policajac?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Svakako. Prvih nekoliko godina sam bio običan policajac, a od 1986. godine, skoro 10 godina sam radio u tehničkom birou, što znači da sam obilazio mesta krivičnih dela.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Dakle, nakon što ste 10 godina radili kao forenzički fotograf, vi ste se zaposlili na Međunarodnom sudu, zar ne?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: A koje ste se godine zaposlili u Sudu?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: 2000. godine.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Da li ste se u Tribunalu zaposlili u svojstvu istražitelja?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Da li ste odmah po zaposlenju u Međunarodnom sudu prošli obuku o tome kako treba vršiti istrage?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Kada ste po prvi put počeli da radite za ovaj Sud, da li ste išli na nekakve seminare o identifikaciji očevidaca i proceduri u vezi sa tim?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT GUY-SMITH: Da li možemo na ekranu da prikazemo dokazni predmet D-119?

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Kada ste počeli da radite za ovaj Sud, da li ste išli na nekakve seminare u vezi sa istražnim procedurama i, konkretno, seminare u vezi procedura identifikacije osoba od strane svedoka?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Ne sećam se da sam bio na bilo kakvim seminarima te vrste.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Kada ste prvi put dobili zadatak da se uključite u istragu u predmetu Ramush Haradinaj i ostali?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Jula 2004. godine.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Kada su vas pozvali da radite na tom predmetu kao istražitelj, da li ste imali nekoga iznad sebe ko je bio šef vašeg odeljenja?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Ko je to bio?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Vođa tima je bio gospodin Matti Raatikainen.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Da li ste razgovarali sa gospodinom Raatikainenom ili možda dobili od njega neka uputstva o tome kako treba da postupate u toku svojih istraga?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Ne, ne direktno. To je uglavnom bilo prepušteno meni. Na misije bi ponekad išla samo jedna osoba, a ponekad bismo išli u grupi. Znači, nekada sam radio sam, a ponekad sa dva istražitelja, ili bismo otišli kao grupa i kasnije se razdvojili i da bismo otišli na različita područja, i svako bi radio pojedinačno. Ako bismo imali ikakvih sastanaka, onda bi se radilo o sastancima celog tima, a ne o pojedinačnim sastancima.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Kada kažete „sastanak celog tima”, mislim da želite da kažete da ste bili deo određene jedinice, zar ne?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Ja sam tada bio član tima broj 7, a to je sada tim C.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: A ko su bili ostali članovi vašeg tima, gospodine?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Gospodin Howard Tucker, Billy Fulton, Pekka Haverinen, Jose Quiroz i Ole Lehtinen. Već sam pomenuo vođu tima Mattija Raatikainena. To je sve čega sam u stanju da se setim u ovom trenutku.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Da li ste odražavali sastanke tima svake nedelje ili, recimo, svakog meseca, kako biste govorili o napretku vaših istraga?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Pa, redovno. Nismo imali precizan raspored, ali smo se sastajali onoliko često koliko smo mogli.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Dok ste bili na tim sastancima tima, da li je vaš tim izradio neki mehanizam na osnovu koga biste vi standardizovali način za uzimanje izjava ili intervjuisanje ljudi na terenu?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Ne u mom prisustvu.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Da li se danas sećate da li je bilo razgovora u okviru kojih su pominjane važne teme u vezi toga kako treba voditi zapise u istrazi, ili je svakom pojedinačnom istražitelju dopušteno da postupa po sopstvenom nađenju?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Ne, ne, to uopšte nije tako izgledalo. Ja se ne sećam da smo razgovarali o takvoj temi – ne sećam se da sam bio uključen u razgovore u kojima su se takve stvari pominjale. Mislim da je toga možda bilo pre nego što sam se ja pridružio timu.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Da li vas je neko od vaših kolega uputio u to kako treba uzimati izjave?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Da li vam je neko od vaših kolega dao bilo kakve smernice u vezi sa tim kako treba postupati sa foto-panoima u toku razgovora sa svedokom?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Pre nego što ste počeli da radite kao istražitelj za ovaj Sud, da li ste dobili nekakvu pomoć od svojih kolega tokom 16 godina svog rada kao uličnog policajaca koji je fotografisao mesta uviđaja - da li ste od njih dobili nekakvu pomoć u vezi sa postupkom koji treba pratiti u proceduri foto-identifikacije?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Znao sam postupak foto-identifikacije.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Da li ste vi nezavisno od toga sami proučavali bilo šta u vezi sa tim na koji način treba postupati prilikom foto-identifikacije?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Da li mislite ovde, ili u Irskoj?

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: U Irskoj.

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Jesam.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Da li su razlog vašeg proučavanja toga bili rizici koji postoje prilikom foto-identifikacije, konkretno, opasnost od pogrešne identifikacije? Da li ste shvatili moje pitanje?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Čitam ga ponovo. Znao sam za opasnost od greške koja može da postoji prilikom identifikacije na osnovu fotografija.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Da li možete da kažete Pretresnom veću kakvih ste rizika postali svesni kada ste, kao policajac, sami proučavali opasnosti do kojih može doći prilikom foto-identifikacije?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Pa, svedoku se mora predočiti nekoliko fotografija iste veličine, oblika, boje i pozadine. Na fotografiji treba da se nalazi glava osobe do ramena, a broj fotografija koje treba da koristite je osam. Takođe, one treba da budu sličnog osvetljenja, pozadine i kvaliteta, i, naravno, same osobe na fotografijama, ako gledaju u određenom pravcu – potrebno je pokušati da se to uskladi sa drugim osobama na fotografijama, kako bi svi gledali na sličan način.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Vi ste nam rekli šta treba da se uradi kako bi se sastavila postavka fotografija. Međutim, moje pitanje je bilo kakvih ste rizika postali svesni kada ste, kao policajac, sami proučavali moguće opasnosti prilikom foto-identifikacije.

SUDIJA ORIE: Gospodine Guy-Smith, Pretresno veće je u ovom trenutku više zainteresovano za to šta za zaista desilo. Naravno, ako imate problema sa tim koji je postupak praćen, možda možete na to da nam ukažete kroz određena pitanja. Međutim, mislim da neko ko je to proučavao veoma lako može da napiše kratak priručnik u vezi sa opasnostima takve identifikacije. Prema tome, hajde da budemo praktični i, naravno, nema nikakvih problema da zalazimo u bilo kakva problematična pitanja, ali ne u apstraktnom smislu. Dakle, hajde da počnemo sa onim što jeste urađeno.

ADVOKAT GUY-SMITH: Kako god želite.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Kada je reč o istrazi u konkretnom slučaju, mislim da ste vi pokazali samo jednom svedoku te foto-panoe. Da li je to tačno?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Da, to je tačno.

ADVOKAT GUY-SMITH: Da li na kratko možemo da pređemo na privatnu sednicu, kako bismo identifikovali tog pojedinca?

(privatna sednica)

sekretar: Časni Sude, ponovo smo na javnoj sednici.

SUDIJA ORIE: Hvala, gospođo sekretar. Gospodine Guy-Smith, izvolite nastavite.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Vi ste nam rekli da je vaš razgovor sa svedokom 17 uključivao veliku količinu dokumenata, zar ne?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Tako je, časni Sude.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Kada ste se sreli sa svedokom 17, da li ste bili svesni činjenice da je on poznao gospodina Ramusha Haradinaja?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Znali ste i da je on poznavao Idriza Balaja, zar ne?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Znali ste i da je poznavao Lahi Brahimaja?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Takođe ste znali i da je on poznavao Fadila Nimonija, zar ne?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Nisam to znao u toj fazi.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Shvatam. Za koje još osobe ste znali da ih on poznaje kada ste sa njim razgovarali? Pod tim mislim na ljude kao što su Alush Agushi i ostale pripadnike OVK.

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Pa, koga sve svedok 17 zna, a koga ne, postalo je očigledno tek tokom razgovora.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: A da li ste u vreme tog razgovora sa njim shvatili da je on proveo neko vreme sa svakom od tih osoba? Da li je to tačno?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Tako je, časni Sude.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: U stvari, postalo vam je očigledno da, u ovoj konkretnoj situaciji, u vezi sa tim kakvu korist ste bili u stanju da ostvarite pokazivanjem foto-panoa svedoku – to zapravo nije bila identifikacija, već prepoznavanje. Mislim da shvatate razliku između te dve stvari.

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Shvatam, časni Sude.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Ta postavka fotografija koju ste pokazali svedoku 17, a pod tim mislim na sve foto-panoe koje ste mu pokazali – imala je za svrhu da utvrdi da je on u stanju da prepozna te osobe, zar ne?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Da, časni Sude.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Takođe pretpostavljam i da ste saznali od

(...) (izbrisano po nalogu Pretresnog veća) (...)

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: - ...svedoka 17 da je on video gospodina Haradinaja na televiziji, zar ne?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Izvinjavam se, da li možete to da ponovite?

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Svakako. Saznali ste da je on video gospodina Haradinaja na televiziji pre nego što ste mu vi pokazali te foto-panoe, zar ne?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Ja nisam postavljao takva pitanja svedoku, tako da ne znam.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Da li ste vi uopšte utvrdili da li je svedok 17 video bilo koju od ovih osoba na televiziji, u novinama, ili na nekim drugim fotografijama?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Nisam, časni Sude.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Kada je reč o vašem shvatanju postupka koji treba slediti tokom obavljanja razgovora, a pod tim mislim pre pokazivanja foto-panoa – zar to nisu činjenice koje je trebalo da uzmete u obzir, odnosno da saznate da li je ta osoba videla ljude sa foto-panoa na televiziji ili u štampi?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Jeste.

ADVOKAT GUY-SMITH: Molim da se svedoku pokaže dokazni predmet D-119 na ekranu. Molim da sada spustimo stranicu 2, a to je postupak sa svedokom.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Da li ste vi ranije videli ovaj dokument? Da li znate za taj dokument?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Kada ste prvi put videli taj dokument?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Ranije ove godine.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Da li nam kažete da pre ove godine niste dobili kopiju tog dokumenta, odnosno da vam ga nije dostavio neko iz Tužilaštva ili neko od istražitelja?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Znao sam da on postoji, ali ga nisam pročitao.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: A kada ste vi saznali da postoji dokument u kom se nalaze uputstva u vezi sa postupkom identifikacije za Međunarodni sud i njegove istražitelje?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Mislim da je na jednom od sastanaka tima to pomenuto, u nekoj fazi – ne znam kada, ali nisam tome posveti posebnu pažnju. Viši zastupnik Tužilaštva mi je skrenuo pažnju na to početkom ove godine.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Kada kažete da vi niste tome posvetili posebnu pažnju na tim sastancima, da li možete da nam date nešto više informacija u vezi sa tim šta ste saznali o smernicama i postupkom koje je objavila kancelarija Tužilaštva i istražna kancelarija Međunarodnog suda u vezi sa postupkom identifikacije?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Time hoću da kažem da nisam tražio taj dokument sa standardnom operativnom procedurom i da ga nisam u to vreme pročitao.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Da li ste znali da je utvrđeni postupak pred Međunarodnim sudom da važno utvrditi da li je svedok video osumnjičenog na fotografiji, na televiziji ili na nekom posteru pre nego što ste pokazali foto-pano svedoku 17?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: U toj fazi nisam znao detalje standardne operativne procedure, ali je to bilo nešto što se radio na osnovu iskustva. Instinktivno bi trebalo postaviti pitanje da li je znao ili video tu osobu ranije.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Da li je to nešto što ste uradili na osnovu svog iskustva i instinkta kada ste pokazali foto-pano svedoku 17 i razgovarali sa njim?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Ne, časni Sude, nisam.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Ako sam ja tačno shvatio vaš iskaz, vi svedoku 17 niste pokazali jedan foto-pano, već tri različita foto-panoa Ramusha Haradinaja. Da li je to tačno?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Foto-panoi koji su bili na raspolaganu timu C su mi dati, i ja sam svedoku predočio ono što smo imali i pitao ga da li prepoznaje bilo koga na tim foto-panoima i da li može da napiše ime te osobe na tom žutom papiriću i zalepi ga ispod odgovarajućeg broja.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Ja shvatam vaš odgovor, ali to nije odgovor na moje pitanje. Moje pitanje je bilo sledeće: vi ste njemu pokazali tri različita foto-panoa u vezi sa Ramushem Haradinajem. Ne jedan nego tri. Da li je to tačno?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Da, to je tačno.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: U vezi sa tim, pre nego što ste imali te foto-panoe na raspolaganju, kako biste ih pokazali svedoku - da li ste ih pregledali da biste utvrdili kakve informacije imate da pokažete svedoku? Pod tim mislim na to da li ste pogledali materijal koji vam je bio na raspolaganju, kako biste mogli da utvrdite da li imate jedan isti foto-pano, ili različite foto-panoe?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Ne, mislim da nisam.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Kada ste pokazali svedoku 17 te foto-panoe, da li su svi oni bili ukoričeni zajedno?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Nisu. Koliko se ja sećam, to su bili razdvojeni foto-panoi.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Kada kažete da su bili razdvojeni, da li ste mu vi onda zapravo da li jednu fasciklu foto-panoa? Da li ste to uradili?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Mislim da jesam.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Da li imate nekakvu evidenciju koja bi pokazala u kom ste redosledu pokazali svedoku 17 te foto-panoe? Pod tim mislim da li ste prvo pokazali sva tri foto-panoa gospodina Haradinaja, a zatim mu pokazali sva tri panoa sledeće osobe, o kojoj ćemo kasnije govoriti?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Ne, časni Sude, nisam. Oni su bili u svežnju, i ja sam ih tako, sve zajedno predao svedoku.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Da li imate bilo kakve informacije ili beleške o tome u kom su se redosledu panoi nalazili u tom svežnju?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Da li imate bilo kakve informacije o reakciji svedoka 17 u odnosu na svaki foto-pano koji ste mu pokazali?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Nemam.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: U vašoj izjavi po Pravilu 92 ter piše da ste svedoku 17 postavili pitanje da li prepoznaje bilo koga na foto-panoima. Da li je to tačno?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Da, to je tačno, časni Sude.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Da li ste u bilo kom trenutku obavestili svedoka 17 da se osobe o kojima ste razgovarali pre nego što ste mu pokazali foto-pano možda nalaze na njemu, a možda i ne?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Ne, časni Sude, nisam. Ja sam jednostavno predočio svedoku foto-panoe i, kao što sam rekao, pitao sam da li ikoga prepoznaje, i zatražio da napiše ime osobe koju prepoznaje na žutoj nalepnici i zalepi je na foto-pano. Pustio sam ga da to radi dok čitao njegovu izjavu.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Šta hoćete da kažete time da ste čitali njegovu izjavu? Koja je to izjava?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Izjava svedoka.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Da li ste vi njemu čitali izjavu svedoka dok je on prolazio kroz taj postupak?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Ne, ja sam to čitao u sebi. Hteo sam da pročitam ispravke izjave, i to sam radio dok je svedok radio to što je radio, kako bih video da li je potrebno da se nešto pojasni u izjavi, i slično.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Znači, vi ste se bavili potpuno drugim zadatkom dok se on bavio tom serijom fotografija?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Da, jesam.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Shvatam. Da li vam je iko sugerisao da koristite tu tehniku lepljenja nalepnica, ili je to nešto što ste sami smislili?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Pa, to je nešto što sam ja sam sugerisao. Kao što sam rekao, mislio sam da su foto-panoi koji su mi dati jedini koji su nam ostali. Mislio sam da je bolje da je bolje da ih, umesto da ih potrošimo - odnosno, ne da ih potrošimo, već umesto da ih iskoristimo i obeležimo, treba da nalepimo žute nalepnice na njih, i zato sam to uradio.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Da li ste vi bili pod pritiskom vremena tako da niste mogli da proverite da li je bilo drugih foto-panoa na raspolaganju?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Apsolutno.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Shvatam. Znači, pritisak vremena je bio takav da svedok ne bi bio na raspolaganju za dodatni razgovor u vezi sa ovim pitanjem?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Ne, pritisak vremena je postojao u vezi sa obimom informacija koje je svedok imao. Da budem iskren, ja nisam očekivao da ću svedoku uopšte pokazivati te foto-panoe. To se pojavilo kao sugestija u određenoj fazi, i činilo se da je to dobar predlog - to da se svedoku pokažu foto-panoi. To je razlog zašto nisam to zapisao tokom razgovora, jer je bilo očigledno i jasno da svedok zna o kojim osobama govorimo.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Na osnovu čega ste vi zaključili da bi bilo dobro da se tom konkretnom svedoku pokažu foto-panoi?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: To je sugestija do koje se došlo preko tima u određenoj fazi, i ja sam prihvatio tu sugestiju.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Kada kažete „preko tima”, pretpostavljam da se to odvijalo dok ste vi vodili razgovor sa svedokom, ili možda tokom pauze ili u nekom drugom trenutku, tokom razgovora sa članovima vašeg tima u vezi sa tim kako intervju treba da bude vođen. Da li je to tačno?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Ne, to nije tačno. Nismo razgovarali o tome kako taj razgovor treba da se odvija, ali se sećam da me je neko u određenoj fazi pitao ili mi sugerisao da se koriste foto-panoi, i ja sam se sa tim složio.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: A ko je to bio?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Iskreno da kažem, ne sećam se.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Pretpostavljam da vaš razgovor sa članovima tima u vezi sa predlogom da se tom konkretnom svedoku pokažu foto-panoi nije zabeležen?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Da, to je tačno, nemam takve beleške.

ADVOKAT GUY-SMITH: Molim da se prikaže dokazni predmet D-120.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Dok čekamo da se dokazni predmet D-120 učita, želim da vas pitam da li su foto-panoi koje ste vi koristili, koliko je vama poznato, bili na raspolaganju i drugim članovima vašeg tima istražitelja?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Pa, koliko sam ja shvatio, oni su ih imali, jer je to i sastavio naš tim.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: U redu. A šta vas je navelo da pomislite da je to poslednji komplet tih foto-panoa?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Ja sam samo to tako shvatio u to vreme.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Ali, to shvatanje je moralo poteći od nekoga van te prostorije u kojoj ste obavljali razgovor, ako sam vas dobro shvatio.

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Ne nužno. Možda je to bila moja pogrešna pretpostavka.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Kakvo god da je bilo vaše shvatanje ili pretpostavka - do toga je došlo usled vašeg razgovora sa nekim o upotrebi foto-panoa za vreme intervjua sa svedokom 17.

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: To je moguće.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Ja ne želim da vi nagađate.

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Ne nagađam, ne znam.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: U redu. Da li pred sobom vidite izveštaj o postupku foto-identifikacije? To je dokazni predmet D-120. Da li to vidite na ekranu pred sobom?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Vidim.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Da li ste ranije videli taj dokument?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Jesam.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Da li ste ga videli ranije ove godine, kada ste se sastali sa višim tužiocem?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Nisam.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Da li ste ikada razgovarali sa bilo kojim kolegom o postupcima istražnog odeljenja MKTJ u vezi sa pravljenjem izveštaja o identifikaciji na osnovu foto-panoa?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Nisam.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Da li se te se upoznali sa ovim dokumentom?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Jesam.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Informacije koje se nalaze u ovom dokumentu nisu informacije koje ste uneli u izveštaj o vašem razgovoru sa svedokom 17, zar ne?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Nisu.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Želeo bih samo da budemo sigurni u jednu stvar. Dok gledam kopije foto-panoa, primećujem, na primer – pogledajmo, recimo dokument 5635 - to je foto-pano na kom se, pretpostavljam, nalepnica nalazi ispod imena Lahi Brahimaja –

SUDIJA ORIE: Gospodine Guy-Smith, vi sada izgleda navodite ERN brojeve.

ADVOKAT GUY-SMITH: Da, to radim.

SUDIJA ORIE: Ja bar u svojoj kopiji vidim da je serija ERN brojeva koja počinje sa 56 zamenjena sa 67.

TUŽILAC DI FAZIO: To je 6734.

SUDIJA ORIE: Gospodine Guy-Smith, to je 6734. Proverite da li ste to imali na umu.

ADVOKAT GUY-SMITH: Da, to je apsolutno ono što sam imao na umu. Cenim vašu pomoć, časni Sude.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Da li je razlog – odnosno, da li možete da objasnite Pretresnom veću zašto je ta fotografija manja od ostalih fotografija?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Ne, ne mogu to da objasnim.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Da li je postupak koji ste koristili sa svedokom 17 postupak koji ste ikada ranije koristili tokom foto-identifikacije, odnosno da li ste svedocima više puta pokazivali fotografije istih ljudi?

SUDIJA ORIE: Gospodine Guy-Smith, pre nego što svedok odgovori na to pitanje, hteo bih da se vratimo jedan korak. Vi ste malo pre pitali svedoka da li može da objasni Pretresnom veću zašto je ta fotografija manja od ostalih fotografija. Vi ste pri tome mislili na osam fotografija.

ADVOKAT GUY-SMITH: Da.

SUDIJA ORIE: Da li ste vi hteli da pitate zašto je fotografija Lahi Brahimaja manja od ostalih fotografija?

ADVOKAT GUY-SMITH: Da, na to sam mislio. Ako sam pogrešno formulisao pitanje, izvinjavam se.

SUDIJA ORIE: Pitanje je „da li”, a vi ste pitali zašto. Ja sam zaključio, gledajući ove i ostale panoe i imajući na umu postupak koji je svedok pisao – svedok može da potvrdi da li je to tačno ili ne – dakle, očekivao bih da je žuta nalepnica koja je nalepljena preko fotografije dovela do toga da ta ona izgleda manja, jer je fotografija delimično pokrivena tom žutom nalepnicom. Ja to tumačim na taj način, a pošto ste vi pitali da li je fotografija manja, to sugeriše da vi tražite objašnjenje za nešto što još uvek nije utvrđeno. Naravno, vama je dozvoljeno da navodite svedoka na taj način, ali me to istovremeno malo zbunjuje.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Ja nisam imao nameru da vas zbunim, a mislio sam da će to što ste vi rekli biti odgovor - da je tu stavljena žuta nalepnica. Ja sam pretpostavio da će svedok to reći, ali je on rekao da ne zna.

SVEDOK KELLY: Možda bi trebalo da objasnim, jer sam pogrešno shvatio pitanje. Ja sam shvatio da on misli na veličinu lika na fotografiji, na primer na veličinu glave, a ne na veličinu same fotografije.

SUDIJA ORIE: Pitanje nije bilo sasvim jasno.

SVEDOK KELLY: Možda je trebalo da tražim da mi se to pojasni.

SUDIJA ORIE: Mislim da je gospodin Guy-Smith želeo to da sazna, a mi smo možda mogli da spekuliramo o tome kakav bi odgovor bio. On vam je naveo konkretan primer, fotografiju osobe pod brojem 8, koja je ovde manja od fotografije ostalih sedam osoba.

SVEDOK KELLY: Pa, kao što sam rekao, časni Sude, svedok je stavio nalepnicu na fotografiju, i na njoj je naveo ime osobe.

SUDIJA ORIE: Izvolite, nastavite, gospodine Guy-Smith.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Da li ste ikada ranije, kada ste svedoku pokazivali foto-pano ili niz foto-panoa, pokazali istu osobu na foto-panou više od jednom, kao što ste to učinili ovde? Ovde ste svedoku pokazali više fotografija osoba koje ću sada navesti: gospodina Haradinaja, gospodina Brahimaja, mislim i na Lahija i na Nazmija Brahimaja, zatim gospodina Agushija i gospodina Nimonija. Da li je to nešto što ste radili i ranije?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Ne, nisam.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Da li je to nešto za šta ste saznali da je to prihvatljiva praksa, kada je reč o procesu identifikacije na osnovu foto-panoa?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Možda se to ne smatra prihvatljivom praksom, ali, bez obzira na to koliko foto-panoa ima, postavlja se pitanje da li ta osoba prepoznaje tu osobu na foto-panou, onda kada je sasvim jasno da nije reč o istom foto-panou. Postoji više različitih osoba na tim panoima, a ta ista osoba se pojavljuje na svima. Zato, ako svedok prepozna tu osobu više od jednom, mislim da to nije sporno.

ADVOKAT GUY-SMITH - PITANJE: Kada kažete da mislite da to nije sporno, da li treba da shvatim da je to nešto što ste vi saznali tokom obavljanja posla policajca - da to nije nešto što je problematično u vezi sa identifikacijom od strane svedoka, bilo da je reč o prepoznavanju ili identifikaciji, i da je taj postupak primeren, dokle god svedok identifikuje, odnosno ne identifikuje neku osobu?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Ne, ja se uopšte ne slažem sa tim što ste rekli. To nije pitanje o tome da neka osoba po svaku cenu treba nekoga da prepozna ili identifikuje – ona ga jednostavno prepoznaje ili ne.

SUDIJA ORIE: Gospodine Guy-Smith, rekao bih da sada ulazimo u područje ekspertize psihologa koji se bave identifikacijom i prepoznavanjem. Mislim da najveći deo literature tvrdi, a mislim da će se sa tim složiti obe strane, kada je reč o identifikaciji - a

već smo od ovog svedoka čuli da nije u pitanju identifikacija već prepoznavanje - valjana identifikacija se može uraditi samo jednom. Međutim, ako ste tu osobu poznavali od ranije, onda možete o njoj da pitate i 10 puta. Na primer, ako je gospodin X vaš dobar prijatelj, možete nekoga 10 puta da pitate da li je to gospodin X na svakojakim različitim foto-panoima. To drugo prepoznavanje možda neće na bilo koji način ništa dodati onom prethodnom, ali ga istovremeno neće ni osporiti, niti umanjiti njegov značaj. Mislim da je ovde jasno o kakvom postupku je reč, i da stručna literatura ovde nije sleđena.

ADVOKAT GUY-SMITH: Imajući to na umu, da li mogu da predložim da sada napravimo pauzu?

SUDIJA ORIE: Da, sada ćemo napraviti pauzu do 16:15 časova.

(pauza)

SUDIJA ORIE: Molim vas nastavite, gospodine Guy-Smith.

ADVOKAT GUY-SMITH: Tokom pauze su mi postavljena dva pitanja. Jedno je bilo koliko dugo ću još ispitivati, i rekao sam da će mi biti potrebno još oko pet minuta. Prošao sam kroz materijal o kome sam hteo da ispitam gospodina Kellya, i u ovom trenutku nemam više pitanja, ali verujem da ih gospodin Harvey ima.

SUDIJA ORIE: Znači, ne treba vam čak ni tih pet minuta. Izvolite, gospodine Harvey. Da li ste spremni? Gospodin Harvey zastupa gospodina Brahimaja, i on će vas sada unakrsno ispitivati. Izvolite, gospodine Harvey.

ADVOKAT HARVEY: Hvala, časni Sude.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT HARVEY

ADVOKAT HARVEY - PITANJE: Dobar dan gospodine Kelly.

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Dobar dan.

ADVOKAT HARVEY - PITANJE: Hteo bih da vam postavim nekoliko pitanja u kojima ću se nadovezati na ono što vas je pitao gospodin Guy-Smith pre pauze. Konkretno, on vas je uputio na 6734, i pitao vas je o očiglednoj razlici fotografije Lahi Brahimaja i fotografija ostalih osoba. Vi ste to objasnili, ali bih vas ja zamolio da pogledate ova tri foto-panoa na kojima se nalazi Lahi Brahimaj. Da li imate te fotografije pred sobom?

SUDIJA ORIE: Da li mi ovde govorimo o aneksu B u celini, o sve tri strane?

ADVOKAT HARVEY: Da, časni Sude.

ADVOKAT HARVEY - PITANJE: Da li imate te fotografije pred sobom?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT HARVEY - PITANJE: Brojevi su se promenili. One fotografije kojima se bavim počinju brojevima 5635, 5636 i 5637.

SUDIJA ORIE: Vi opet koristite one brojeve koji su za sada izbrisani. Kao što sam rekao, ne radimo sa brojevima koji počinju sa 56, već sa 67.

ADVOKAT HARVEY: Izvinjavam se, ali to su brojevi koje imam na ekranu pred sobom. Mislim da vi imate to ista, ali sa brojevima koji počinju sa 67. Ne želim da sebe dodatno zbunjujem.

ADVOKAT HARVEY - PITANJE: Za početak, na ova prva dva - na oba se nalazi Lahi Brahimaj, i to na osmom mestu, zar ne?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT HARVEY - PITANJE: A na trećem je na sedmom mestu?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT HARVEY - PITANJE: Da li znate zbog čega je na prva dva foto-panoa njegova fotografija na osmom mestu? Postaviću to pitanje malo detaljnije. Da li vam je poznato i da li ste dobili bilo kakva uputstva koja se odnose na promenu mesta fotografija osumnjičenog na foto-panoima, umesto da one ostanu uvek na istom mestu?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Da, u slučaju da pokazujete foto-panoe jednom ili više svedoka, ne želite da im pokazujete iste foto-panoe.

ADVOKAT HARVEY - PITANJE: Dozvolite mi da se budem siguran da sam razumeo šta ste ranije rekli. Ove postavke fotografija koje ste uzeli u novembru 2004. godine - odakle ste ih dobili?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Verujem da sam ih dobio od gospodina Quiroza, jer, koliko shvatam, on je taj koji ih je napravio, a one su se nalazile u prostorijama tima.

ADVOKAT HARVEY - PITANJE: Kada kažete u prostorijama tima, da li time mislite da su se nalazile na stolu, ili možda u nekakvom ormaru? To pokušavam da shvatim.

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Ne, nisu bile na stolu – ne znam gde su bile. Gospodin Quiroz mi ih je dao, koliko sam u stanju da se setim.

ADVOKAT HARVEY - PITANJE: Kada vam je gospodin Quiroz dao te foto-panoe, vi ste shvatili da ih je on lično napravio?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT HARVEY - PITANJE: I, opet, ako sam vas ispravno razumeo, a vi mi recite ako grešim - sve postavke fotografija koje ste pokazali svedoku 17 su sadržale fotografije u boji. Da li je to tačno?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Mislim da je jedan foto-pano bio sa crno-belim fotografijama. To kažem iz sledećeg razloga - kada sam otišao u jedinicu za dokaze da pogledam originalne informacije, jedna od strana je bila veća, tako da je moguće da je bila crno-bela.

ADVOKAT HARVEY - PITANJE: Kada kažete jedna od strana, koliko shvatam, bilo je - nastavićemo sada sa foto-panoima na kojima se nalazi gospodin Brahimaj. Dakle, postojale su tri strane na kojima su se nalazili foto-panoi sa njegovom fotografijom, zar ne?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT HARVEY - PITANJE: Vi kažete da mislite da je jedna strana bila crno-bela, a da su ostale bile u boji. Da li sam vas ispravno shvatio?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Ja to tvrdim prema svom najboljem sećanju, ali ne mogu da budem u potpunosti siguran.

ADVOKAT HARVEY - PITANJE: Rekli ste da ste otišli u jedinicu za dokaze da pogledate originalne informacije. Kada ste to poslednji put to učinili, gospodine?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Pre nekoliko dana, možda u petak, četvrtak ili petak.

ADVOKAT HARVEY - PITANJE: A gde se danas nalaze te fotografije?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Koje fotografije?

ADVOKAT HARVEY - PITANJE: Ove koje ste pogledali u jedinici za dokaze.

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Nalaze se u jedinici za dokaze.

ADVOKAT HARVEY - PITANJE: Hvala.

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Nema na čemu.

ADVOKAT HARVEY: Nemam više pitanja.

SUDIJA ORIE: Hvala. Gospodine Di Fazio, da li imate dodatnih pitanja?

TUŽILAC DI FAZIO: Ne, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Hvala. Gospodine Kelly, pošto Pretresno veće nema pitanja za vas, ovim je vaše svedočenje pred ovim Sudom završeno. Želim da vam se zahvalim što ste odgovorili na pitanja koja su vam postavljena. Ne znam da li mogu već da vam kažem da možete da odete, jer vidim da je gospodin Emmerson ustao, a to je obično indikacija –

ADVOKAT EMMERSON: Ja bih samo hteo da kažem da smo unapred obavestili Tužilaštvo da će unakrsno ispitivanje gospodine Kellya biti ograničeno na ona pitanja

koja su se nalazila u izjavi prema Pravilu 92 ter, bar kada je reč o ovom delu svedočenja, i da se može dogoditi da će kasnije biti pokrenuta neka pitanja koja bi mogla da zahtevaju da se on vrati kako bi bio ispitan o tim drugim pitanjima, pa sam hteo da to uđe u zapisnik.

SUDIJA ORIE: U redu, gospodine Emmerson. Da li postoji nekakav zahtev u pogledu toga da li gospodin Kelly treba ili ne treba sa nekim da razgovara?

ADVOKAT EMMERSON: Ne.

SUDIJA ORIE: Gospodine Guy-Smith?

ADVOKAT GUY-SMITH: Ne.

SUDIJA ORIE: Gospodine Harvey?

ADVOKAT HARVEY: Ne.

SUDIJA ORIE: Onda bih hteo da vam se zahvalim, i sada ste slobodni. Upravo ste čuli od gospodina Emmersona da Odbrana ne isključuje mogućnost da će želeti da vam postavi još neka pitanja, ali u međuvremenu niste obavezni da ne razgovarate sa drugima o svom svedočenju. Istovremeno, pošto ova mogućnost postoji, ja bih vam savetovao da to ne činite, osim ukoliko za to ne postoje neki dobri razlozi. Da li razumete razliku između naloga da uopšte ne razgovarate ni sa kim o svom svedočenju, i toga da se ne uključujete u razgovore koji bi mogli da budu smetnja u kasnijoj fazi?

SVEDOK KELLY: Da, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Hvala i sada ste slobodni. Molim poslužitelja da isprati svedoka iz sudnice.

SUDIJA ORIE: Izvolite gospodine Di Fazio.

TUŽILAC DI FAZIO: Samo nekoliko stvari koje ne zahtevaju prisustvo gospodina Kellya. Koliko sam shvatio od referenta za predmet, njegova neredigovana izjava prema Pravilu 92 ter je sada dostupna u elektronskom sistemu. Ja bih želeo da je predložim na usvajanje pod pečatom. Koliko shvatam, na spisku po Pravilu 65 ter, to je broj 1485.

(svedok napušta sudnicu)

SUDIJA ORIE: Ta neredigovana izjava će nositi broj?

sekretar: Časni Sude, to će biti dokazni predmet P370, pod pečatom, označen za identifikaciju.

SUDIJA ORIE: Hvala. Pretpostavljam da nema nikakvih prigovora na P-368 i P-370? Gledajući reakcije zastupnika Odbrane, to je potvrđeno. Prema tome, P-370 je uvršten u spis.

TUŽILAC DI FAZIO: Imam i dva sažetka. Da li treba da ih pročitam za zapisnik?

(Pretno veće se savetuje)

SUDIJA ORIE: Gospodine Di Fazio, Pretresno veće bi više volelo da to odložite. Ja sam već objasnio da kasnije u toku sednice možemo za to da odvojimo jedan kratak period vremena kada Pretresno veće neće biti u punom sastavu, a čitanje rezimea je nešto što je bolje uraditi kada Pretresno veće nije u punom sastavu, jer bi sudija koji će možda biti odsutan više želeo da propusti ove rezimee po Pravilu 65 ter, nego deo iskaza svedoka. Isto tako, iz razgovora sa poslužiteljem, shvatio sam da je Tužilaštvo spremno da pozove sledećeg svedoka.

TUŽILAC RE: Da, sledeći svedok je spreman, i gospodin Kearney će, uz pomoć gospođe Ley, ispitivati tog svedoka.

SUDIJA ORIE: Hvala. Pošto svedok još nije stigao, ja bih mogao da se pozabavim još nekolicinom stvari.

(Pretno veće se savetuje)

SUDIJA ORIE: Gospodine Emmerson, vidim da ste ustali.

ADVOKAT EMMERSON: Da, pitam se da li bih mogao, dok se svedok uvodi, da se pozabavim grupom proceduralnih pitanja koja se odnose na ovog svedoka i svedoke koji slede, a u vezi sa vremenskim periodom i sličim? Setićete se da smo mi 5. februara ove godine – odnosno, tim Odbrane gospodina Haradinaja je napisao pismo u kome navodimo da, u zavisnosti od ishoda predloga po Pravilu 73 bis koji su tada izneti, postoji jedna kategorija svedoka za koje očekujemo da će unakrsno ispitivanje trajati duže nego obično. Upravo sada dolaze ta kategorija svedoka.

SUDIJA ORIE: To su naredna dva svedoka?

ADVOKAT EMMERSON: Naredna tri svedoka, a verovatno i neki koji će doći odmah posle njih. Tužilaštvo je smanjilo vreme za glavno ispitivanje, koristeći se izjavama prema Pravilu 92 ter, ali bih ja želeo da Pretresno veće bude svesno da je priroda stvari koje bih želeo da istražim sa ovim svedocima takva da će unakrsno ispitivanje verovatno potrajati duže nego što bi normalno bio slučaj sa svedocima koji u okviru glavnog ispitivanja ne svedoče duže od jednog ili jednog i po sata, što mislim da je slučaj sa svedocima koji upravo treba da dođu na red. To je prvo pitanje. Naravno, vodiću se uputstvima Pretresnog veća, i moći ćemo bolje da sagledamo situaciju u toku unakrsnog ispitivanja. Drugo pitanje je to da postoji više pasusa u izjavi ovog svedoka po Pravilu

92 ter u vezi sa kojima mi imamo prigovor u pogledu njihove prihvatljivosti. Ja mogu da ih navedem za zapisnik, ako će to biti od pomoći. To su uglavnom generalizacije o OVK i o njihovim aktivnostima, koje nemaju izvor i nisu materijalno potkrepljene. To su poslednja rečenica u paragrafu 5, druga rečenica u paragrafu 6, poslednja rečenica u paragrafu 8, treća i četvrta rečenica paragrafa 9, i poslednjih sedam reči paragrafa 11. Neki od tih pasusa su nekako uspeli da se nađu u sažetku pop Pravilu 92 ter, i mi smo ih dobili neposredno pre početka današnjeg zasedanja. Zato bi bilo mudro, uz saglasnost Pretresnog veća, ako bi se čitanje rezimea odložilo dok gospodin Kearney ne razmotri svoj položaj u vezi sa tim delovima.

SUDIJA ORIE: Gospodine Kearney, ja pretpostavljam da vam je to rečeno, odnosno da vam je to možda...

ADVOKAT EMMERSON: To nije preneto gospodinu Kearneyu.

SUDIJA ORIE: Znači nije. Kako bismo videli da li postoji sporazum strana u vezi sa ovim rečenicama - gospodine Kearney, da li biste mogli prioritarno to da pogledate, i na kraju ćemo moći da donesemo odluku kada dođe do usvajanja ovog dokumenta po Pravilu 92 ter -

ADVOKAT EMMERSON: Upravo tako. Ja mislim da je priroda prigovara jasna sama po sebi, na osnovu pasusa koje sam identifikovao.

SUDIJA ORIE: Da, ali pitanje je da li je reč o usvajanju ili o proceni, i to tek treba da se vidi. Mislim da bi prvo trebalo da pređemo na polu-privatnu sednicu, ako ne i na privatnu sednicu, kako bismo dalje istražili zaštitne mere koje se traže.

(Pretresno veće i Sekretarijat se savetuju)

SUDIJA ORIE: Što se tiče traženih zaštitnih mera, pošto ne možemo odmah da ih sprovedemo u delo, prvo ćemo preći na privatnu sednicu.

(privatna sednica)

(svedok je pristupio Sudu)

svedok: Bogdan Tomaš

sekretar: Časni Sude, sada smo na javnoj sednici.

SUDIJA ORIE: Gospodine Tomaš, prvo će vas ispitivati gospodin Kearney, koji zastupa Tužilaštvo. Vama je jasno da ste dali svečanu izjavu da ćete govoriti istinu, celu istinu i

ništa osim istine. To se nije odnosilo samo na naš prvobitni razgovor, već, naravno, na celo vaše svedočenje. Gospodine Kearney, izvolite nastavite.

TUŽILAC KEARNEY: Hvala, časni Sude.

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC KEARNEY

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Gospodine Tomaš, dobar dan.

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Dobar dan.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Molim vas da za zapisnik kažete svoje puno ime i prezime.

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Zovem se Bogdan, prezime Tomaš.

SUDIJA HOEPFEL: Da li mogu da vas zamolim da nam kažete kako se piše Tomaš.

SVEDOK TOMAŠ: Da spelujem, jel'? T O M A Š.

SUDIJA HOEPFEL: Hvala.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Gospodine Tomaš, molim vas recite nam datum svog rođenja.

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Datum rođenja, 6. januar 1951. godine.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Moli vas recite nam gde ste rođeni.

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Rođen sam u Prištini/Prishtinë.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Gospodine Tomaš, želeo bih da za trenutak razgovaramo o izjavi koju ste dali predstavnicima kancelarije Tužilaštva 23. maja ove godine, 2007. godine, znači pre mesec dana. Prvo bih želeo da vas pitam da li ste vi tog dana dali izjavu Tužilaštvu.

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Jesam.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Nakon što ste dali tu izjavu, da li je ona zabeležena, i da li vam je ona u pisanom obliku data na pregled?

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Jeste, data mi je na srpskom jeziku izjava koju sam potpisao.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Da li ste imali priliku da pročitate taj dokument i proverite da li je tačan?

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Pročitao sam dokument i iznosim ovom prilikom da je dokument tačan.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Nakon što ste utvrdili da je to dokument tačan, gospodine Tomaš, da li ste ga potpisali, i da li ste parafirali sve stranice tog dokumenta?
SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Potpisao sam i parafirao sam sve strane navedenog dokumenta.

TUŽILAC KEARNEY: Časni Sude, uz dozvolu Pretresnog veća, molim da se prikaže dokument koji po spisku po Pravilu 65 ter nosi broj 1471.

SUDIJA ORIE: Gospođo sekretar.

TUŽILAC KEARNEY: Molim da podignemo dokument do mesta gde se vidi potpis. Hvala.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Gospodine Tomaš, da li prepoznajete svoj potpis na ovom dokumentu?

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Prepoznajem. To je moj potpis.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Da li je to izjava o kojoj smo govorili, ona koju ste dali 23. maja ove, 2007. godine?

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Jeste, ovo je prva strana izjave koju sam dao.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Gospodine Tomaš, da li ova izjava odražava ono što biste danas rekli u Sudu ukoliko bi vam bila postavljena ista pitanja o istim tim temama?

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Odgovorio sam isto, odgovorio bih isto što sam rekao i haškim istražiteljima u Beogradu.

TUŽILAC KEARNEY: Časni Sude, pitam se da li bi svedok mogao da skine slušalice tokom mojih narednih napomena Pretresnom veću.

SUDIJA ORIE: Da. Pre nego što to uradimo – gospodine Tomaš, molim vas recite nam da li razumete engleski jezik?

SVEDOK TOMAŠ: Ne razumem, znam veoma malo, što nije dovoljno da bih mogao da razumem. Izuzetno malo, jel mislim da manje od ovoga ne može, što poznajem jezik.

SUDIJA ORIE: Pod tim okolnostima, mislim da je dovoljno ako skinete slušalice. Molim vas da skinete slušalice za neko vreme.

TUŽILAC KEARNEY: Časni Sude, u ovoj fazi, ja bih normalno ponudio na usvajanje ovaj dokument prema Pravilu 92 ter, ali ja shvatam prigovore Odbrane u vezi sa tim. Imao sam priliku da pogledam pasuse o kojima je reč, i, koliko sam ja izbrojao, reč je o pet pasusa. Mislim da možemo sada da se sporazumemo oko bar tri pasusa, i onda –

SUDIJA ORIE: Pa, onda da vidimo, redom. Pogledaćemo jedan po jedan. Počecemo od paragrafa 5. „Aktivnosti OVK obuhvatale su kidnapovanja i ubistva Srba, Roma i Albanaca koji nisu podržavali OVK i oružanu borbu protiv srpskih vlasti.” Da li ste spremni da to izbacite?

TUŽILAC KEARNEY: Časni Sude, ja mislim da je ovo tačna izjava, ali u interesu usvajanja ovog dokumenta, mi smo spremni da prihvatimo sledeću stavku u ovoj rečenici. Rečenica bi tako glasila: „Aktivnosti OVK”, ja predlažem da se tu sada ubaci, „koje je trebalo da istražim, uključivale su otmice, ubijanja Srba, Roma i Albanaca...”

SUDIJA ORIE: Samo ako bi to bilo u izjavi svedoka. Ako bi se svedoku postavilo pitanje da li je on imao zadatak da vrši istragu o tim zločinima, onda bi to mogao da postane deo ove izjave. Da li bi onda Odbrana imala na to prigovor?

ADVOKAT EMMERSON: Ja nemam prigovor, u principu, da svedok u svom iskazu opiše šta je bio njegov zadatak. Moj prigovor na svaki od ovih pasusa je to da se tu generalizuje i uopštava iskaz upravo o onim pitanjima o kojima Pretresno veće treba da donese odluku, sa posebnim pomenom područja na kojima je svedok bio angažovan. To su izjave sa kojima, samim po sebi, ja ne mogu da se složim. Ako gospodin Kearney sada sugerije da se svaka od tih rečenica izmeni sa smislom toga da je svedok imao zadatak da to istražuje - onda to ne bi bile reči ovog svedoka. Svaki od ovih pasusa, kao što sam rekao, predstavlja široke generalizacije i činjenične izjave, i mislim da bi bilo ispravno ukoliko bismo uklonili te delovi iz izjave po Pravilu 92 ter, i prepustili gospodinu Kearneyu u glavnom ispitivanju izvede dokaze i iskaz koji smatra primerenim.

TUŽILAC KEARNEY: Da li mogu da odgovorim na to? U duhu dobre volje, ja sam ponudio da sada ovde ne govorimo o tome i da pokušamo da postignemo sporazum sa Odbranom, ali želeo bih da podsetim zastupnika Odbrane, mog kolegu, da to jesu reči svedoka. Potpuno je primereno da se to ispituje -

SUDIJA ORIE: Gospodine Kearney, problem nije to da se izvede takav iskaz ovog svedoka. Jedino pitanje je da li se ove reči, ova formulacija, može uvesti po Pravilu 92 ter. Mislim da je to jedini put – naime, mi ne tvrdimo da to nije ono što je svedok rekao, već se postavlja pitanje da li je to primereno da se ovi redovi uvedu po Pravilu 92 ter, ili to treba izvesti na drugi način.

TUŽILAC KEARNEY: Moj odgovor na je da mi svakako možemo to da razmatramo sa svedokom. Međutim, to jesu primereni načini, prema mišljenju Tužilaštva, i za unakrsno ispitivanje.

SUDIJA ORIE: Ali, to bi na taj način već bilo uvedeno u spis. Hajde da budemo praktični. Ja vam skrećem pažnju na paragraf 6, na red koje ste pomenuli. „Ja sam bio upućen tamo zato što je OVK u to vreme vršila zločine”, itd. Ja to razumem kao razloge zbog kojih je on tamo bio upućen – nije na svedoku da kaže da se to jeste desilo, već on navodi razloge zašto su drugi ljudi mislili da on treba tamo da ode.

ADVOKAT EMMERSON: Ako mogu da kažem, čitajući ovaj pasus, ja sam identifikovao to kao celinu koja predstavlja veoma velikodušnu interpretaciju onoga što je svedok želeo da kaže. Ako se pročita ceo pasus - mi tvrdimo da svedok u tim pasusima pokušava to da predstavi kao činjenicu, i to samu po sebi. Recimo, paragraf 9 –

SUDIJA ORIE: U vezi sa paragrafom 9, ja imam konkretna pitanja o trećoj i četvrtoj rečenici. Gde ste vi počeli da čitate -

ADVOKAT EMMERSON: Ja sam imao na umu početak tog pasusa, u kom piše: „On je bio najokrutniji od svih...”

SUDIJA ORIE: Da li je to treća ili druga rečenica?

ADVOKAT GUY-SMITH: Ja bih rekao da je to treća rečenica.

SUDIJA ORIE: Dakle treća rečenica, znači vi tražite treću i četvrtu. Da.

ADVOKAT EMMERSON: Da, a to se takođe može videti na kraju paragrafa 8, jer, na kraju krajeva, ovo su tvrdnje o šemi i obrascu ponašanja, a nema nikakvih dokaza u izjavi svedoka na kojima bi se to temeljilo. Nema nikakvog materijala koji bi Odbrana bila u stanju da to ispita i istraži, a izvlače se zaključci o pitanjima o kojima Pretresno veće treba da donese odluku, nakon što sasluša sve dokaze. Moj prigovor ide dalje od uključivanja izjave po Pravilu 92 ter. Pored toga što su ovo izjave u kojima nije naveden izvor i koje su uopštene, ja ulažem prigovor i na to da se one uopšte iznose u iskazu ovog svedoka. Ja ne bih uložio prigovor na bilo šta za šta bi bila utvrđena adekvatna činjenična osnova, niti na izjave svedoka o tome šta je bio zadužen da istraži. Međutim, ovako nejasne izjave o obrascima zločina i kidnapovanja, bez ikakve činjenične osnove ili detalja – mislim, uz dužno poštovanje, da njihovo usvajanje nije primereno ni u kakvom obliku.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA ORIE: Gospodine Emmerson, Pretresno veće će prihvatiti izjavu svedoka po Pravilu 92 ter kao celinu. Uopštene izjave su za Pretresno veće samo uopštene izjave, ništa više niti manje od toga. Zato upozoravamo gospodina Kearneya da, ako svedok kaže da je X, Y ili Z, bio najokrutniji od svih, i da je za to saznao od drugih - ukoliko gospodin Kearney dalje ne ispita to pitanje, mi ćemo to shvatiti samo kao mišljenje ovog svedoka koje je nepotkrepljeno i bez izvora. To je stav ovog Pretresnog veća. Prema tome, mi ne dovodimo u pitanje prihvatljivost izjave, već je u pitanju vrednovanje te izjave, na sličan način na koji smo to radili i ranije. To nije specifično samo za pisane izjave. To se na Sudu dešava tu i tamo, i Pretresno veće je uvek imalo o tome isti stav. Prema tome, vaši prigovori u vezi sa prihvatanjem ovih redova se odbacuju. U isto vreme, Pretresno veće naglašava da su razlozi zbog kojih ste vi tražili da se izjava umanjiti za te redove, odnosno da se ti redovi ne uvode - primljeni znanju i da nisu prošli

neprimećeni. Da, gospodine Harvey. Nisam konkretno pitao za vaš stav, a trebalo je to da uradim. To je postala neka vrsta običaja u ovoj sudnici. Ako vam nisam dao priliku, ili ako imate bilo šta da kažete u vezi sa drugim redovima izjave, molim vas da nam to kažete.

ADVOKAT HARVEY: Razlog zašto sam ustao je taj da sam, naravno, u celosti shvatio odluku koju ste izneli, ali samo ne želim da mislite da je moje ćutanje pristanak, a posebno kada je reč o celini paragrafa 10, koji ja u ovom slučaju osporavam u celosti. To je sve što sam želeo da kažem. Hvala.

SUDIJA ORIE: To je savršeno jasno Pretresnom veću. Jedan red je više protivan interesima jednog optuženog, dok su drugi redovi zajednički. Mi to u potpunosti shvatamo. Sada, gospodine Kearney, možemo da pozovemo svedoka da ponovo stavi slušalice. Gospodine Kearney, možete da nastavite, i hajde da vidimo gde smo stali. Izjava još uvek nije dobila broj. Gospođo sekretar.

TUŽILAC KEARNEY: Ja sam upravo želeo da zatražim uvođenje izjave u spis.

SUDIJA ORIE: Da, gospođo sekretar, izjava po pravilu 92 ter. Već je imamo na oba jezika. Koji će ona imati broj?

sekretar: Časni Sude, to će biti dokazni predmet P-371, označen za identifikaciju.

SUDIJA ORIE: Hvala gospođo sekretar. To je izjava koju je dao gospodin Tomaš 23 maja 2007. godine. Mi smo čuli prigovore u vezi sa pitanjima o kojima smo upravo raspravljali. Da li ima nekih drugih prigovora u odnosu na uvođenje ove izjave?

ADVOKAT GUY-SMITH: Nema.

SUDIJA ORIE: Nema. To znači da se izjava gospodina Tomaša uvodi u spis, i to je P-371. Izvolite nastavite, gospodine Kearney.

TUŽILAC KEARNEY: Hvala, časni Sude.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Gospodine Tomaš, sada bih želeo da govorimo o nekim od intervjuja koje ste vi obavili, i koje ste opisali u svojoj izjavi od 23. maja.

TUŽILAC KEARNEY: Časni Sude, ja tražim uputstva Pretresnog veća u ovoj fazi. Pominjaćemo imena osoba koje su sarađivale tokom istraga koje je vodio ovaj svedok. Oni su -

SUDIJA ORIE: Mislim da još nije zatraženo da izjava rediguje ili da bude pod pečatom, i mislim da se bar dva čoveka koja su uhapšena ovde konkretno navode. Mi smo svedoku ponudili, manje-više, da ako je zabrinut oko pominjanja bilo kog izvora svojih informacija ili bilo kog odušnika po imenu – nam jednostavno to kaže.

ADVOKAT EMMERSON: Ja bih samo želeo da dodam da mislim da je gospodin Kearney svako svestan toga da se, bar kada je reč o jednoj od tih imenovanih osoba, u rezimeu koji je on upravo ponudio na usvajanje pominje da je ta osoba saradivala, ali ta osoba ne prihvata takav stav. Prema tome, nema nikakvog razloga da se traži poverljivost ili privatna sednica u vezi sa identitetom bilo koje od ove dve osobe.

SUDIJA ORIE: Da li se takav zaključak može izvući ili ne, gospodine Emmerson - to takođe može da zavisi i od toga da li će svedok reći jedno, a osoba koju pominje nešto drugo – ali ono u šta treba verovati i ono u šta će verovatni javnost su odvojena pitanja. Zato mislim da se vaši zaključci ne mogu izvući na osnovu razloga koje ste naveli.

TUŽILAC KEARNEY: Časni Sude, možda bi iz predostrožnosti za sada trebalo da pređemo na privatnu sednicu kako bismo naveli njihova imena.

SUDIJA ORIE: Da, možemo to da uradimo.

(privatna sednica)

sekretar: Časni Sude, ponovo smo na javnoj sednici.

SUDIJA ORIE: Hvala. Molim vas nastavite.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Gospodine Tomaš, kako su ta dva čoveka sa vama stupila u kontakt? Kako ste ih prvi put sreli 7. septembra 1998. godine?

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Tu dvojicu lica, pripadnici Javne bezbednosti uhapsili su u akciji koju su imali tog dana, jer su ta dva lica bila naoružana. Ne znam tačno lokacije na kojima su uhapšeni, ali upoznao sam ih tako jel su privedeni u stanicu milicije, odnosno Sekretarijat unutrašnjih poslova Đakovica/Gjakovë, i dati su nama da obavimo razgovor sa njima. To je bio način da mi dođemo do njih.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Da li znate kada je Služba javne bezbednosti izvršila to hapšenje?

SVEDOK KELLY - ODGOVOR: Ja ne mogu tačno znati, ali mogu da pretpostavim da je to bilo verovatno tog dana, ili, ne bih se upuštao u nagađanje, jer, u principu, kad se u danu privedu lica, odmah se pristupa razgovoru sa njima, bilo da razgovor vode pripadnici Javne bezbednosti ili pripadnici Službe državne bezbednosti.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Da li vam je poznato da li je sa to dvoje ljudi, nakon što su ih uhapsili pripadnici Javne bezbednosti, obavljen razgovor od strane pripadnika te organizacije pre nego što ste vi sa njima razgovarali?

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Nije mi poznato, samo znam da smo mi praktično zbog obimnosti posla koji je, ovaj, imala Služba javne bezbednosti, i zbog nemogućnosti

da oni sami obavljaju razgovore, da smo u tom slučaju mi vodili razgovore, jel znam naš prioritetan zadatak je bio operativno istraživanje. Znači, bavljenje operativnim poslovima, a ovo je direktan kontakt sa licem, a uključeni smo zbog toga zbog velikog obima posla, koji sigurno Javna bezbednost nije mogla sama da iznese.

SUDIJA ORIE: Gospodine Tomaš, da li mogu da vas pitam sledeće. Pitanje koje vam je postavljeno je relativno jednostavno – da li je sa tim ljudima obavljen razgovor od strane drugih osoba pre nego što ste vi sa njima razgovarali? Vaš odgovor je isto dosta jednostavan –to vam nije poznato, a onda sledi 10 redova u kojima vi objašnjavate šta bi bilo logično ili ne bi bilo logično. Zamolio bih vas da se fokusirate na odgovor na pitanje. Ako gospodin Kearney želi da čuje više detalja ili razloge zašto vi nešto niste znali, onda će vas on sasvim sigurno to pitati. Ali, ako na vrlo jednostavna pitanja dajete dugačke odgovore, onda ćete danima ostati ovde.

ADVOKAT EMMERSON: Pitam se da li bih mogao da zatražim jedno razjašnjenje u vezi da odgovorom na strani 71, red 9, a to je ono pitanje koje je Pretresno veće upravo pokrenulo. Svedok kaže, odgovarajući na pitanje gospodina Kearneya o tome da li je bilo ranijih razgovora - da nije toga svestan. To može da znači da ne zna da li jeste ili ne, a može da znači i da nije obavešten o tome.

SUDIJA ORIE: Da. U isto vreme, imajući ovaj dugačak odgovor u vidu, on nam je rekao sve što zna, pa to onda donekle već razjašnjava njegov odgovor. Gospodine Kearney, da li biste takođe pokušali, molim vas, da tražite da se odgovori usmere na ono što ste pitali.

TUŽILAC KEARNEY: Da.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Gospodine Tomaš, samo želim da se vratimo, pre nego što nastavimo dalje, na to da li znate da li su, ili ne, ti ljudi intervjuisani od strane bilo koga drugoga pre nego što su predati vama da biste obavili sa njima razgovor?

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Stvarno mi nije poznato.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Opet, kada kažete: „Stvarno mi nije poznato”, da li to znači da ne znate, ili da znate? Da li možete taj odgovor da nam objasnite.

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Kad sam ovo rekao, mislio sam, pre svega, da ne znam, a samo se izvinjavam zbog načina na koji se izražavam, jel prvi put sam u ovoj situaciji da bih shvatio, a shvatiću sada za ubuduće, da budem stvarno precizan.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Hvala. Gospodine Tomaš, nakon što ste obavili razgovor sa tom dvojicom ljudi 7. septembra 1998. godine, da li ste napravili nekakvu zvaničnu zabeležku i dokumentovali te razgovore?

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Dana o kome vi govorite, napravili smo samo srž razgovora, odnosno srž podataka do kojih smo došli kroz ova dva razgovora. To je pisano u formi depeše, i 7. je obavešten naš centar u Prizrenu/Prizren o podacima do kojih smo došli iz ovih razgovora.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: U nekom trenutku posle 7. septembra, da li ste napravili zvanični pisani izveštaj ili belešku o razgovoru sa tom dvojicom ljudi?

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Jeste, napisali smo još jednu belešku u formi informativne službene beleške o informativnom razgovoru, i uzeli smo izjave od lica u formi zakona o krivičnom postupku.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Hvala vam na tom odgovoru, gospodine Tomaš.

TUŽILAC KEARNEY: U ovom trenutku bih zamolio da se prikaže dokument sa spiska po Pravilu 65 ter 1473, i da se svedoku pokaže verzija tog dokumenta na B/H/S-u.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Gospodine Tomaš, da li prepoznajete dokument koji se nalazi na ekranu pred vama?

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Ovaj dokument, to je službena beleška o informativnom razgovoru. To je forma u kojoj mi pišemo o saznanjima dobijenim na osnovu razgovora sa licem, i to je dokument koji je sačinjen od strane kolege i mene.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Na koji razgovor se odnosi ovaj dokument, na razgovor sa kim?

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Ova beleška odnosi se na razgovor sa Zeneljom Alijom, rođenim 1. 8. 1969. godine u selu Kodralija/Kodrali, skupština opština Đakovica/Gjakovë.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Naveli ste da ste autori ove beleški vi i vaš kolega. Kako se on zove, recite nam molim vas?

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Moj kolega zove se Dejan Jovović.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Da li ovaj dokument, ova beleške, kako ste vi to nazvali - da li ona tačno održava ono što vam je rekao gospodin Alija tokom razgovora koji ste sa njim obavili 7. septembra 1998. godine?

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Da.

ADVOKAT GUY-SMITH: Iznosim stav da ovo nije dopustiv zaključak u ovom trenutku.

(Pretnosno veće se savetuje)

SUDIJA ORIE: Gospodine Guy-Smith, Pretresno veće nije sasvim sigurno da razume vaš prigovor. Pitanje je: „Da li ovaj dokument tačno odražava ono što vam je gospodin Alija rekao tokom razgovora koji ste sa njim obavili u septembru 1998. godine?”

ADVOKAT GUY-SMITH: Da, ja vidim veći broj različitih i specifičnih evidencijalnih problema sa načinom na koji je pitanje postavljeno. Prvi je -

SUDIJA ORIE: Prvo da zamolimo svedoka da skine slušalice. Gospodine Guy-Smith, kakav je to zaključak?

ADVOKAT GUY-SMITH: Da li to tačno odražava ono što mu je svedok rekao... To je beleška, a ne doslovni transkript onoga što je svedok rekao. Bez osvrta svedoka na informacije sadržane u beleški, pitanje o tome da li ona tačno to odražava ono što mu je svedok rekao u tom trenutku jeste zaključak. Na to sam mislio.

SUDIJA ORIE: Što se tiče izjava po pravilu 92 ter, mi uvek pitamo da li one tačno odražavaju ono što nam je svedok rekao, i to je obično nije na osnovu onoga što je doslovno rečeno. Prema tome, moguće je da neko ko je čuo reči svedoka koji daje izjavu, a posebno ako je taj neko još i napravio belešku, kaže da li ta beleška po njegovom mišljenju tačno odražava ono što je rečeno. To ne znači da ne može biti greške - naravno da može. Međutim, u isto vreme, ono što se traži od svedoka je da on potvrdi da li on, koliko je u stanju, odnosno na osnovu onoga što je on napisao, smatra da to odražava ono što je čuo.

ADVOKAT GUY-SMITH: Ako je to postavljeno pitanje, onda ja nemam problema sa tim. Ne bih imao problema sa tim kako -

SUDIJA ORIE: Da onda pokušamo to da utvrdimo. Da li je to, gospodine Kearney, ono što ste vi hteli da pitate svedoka?

TUŽILAC KEARNEY: Da.

ADVOKAT GUY-SMITH: U tom slučaju povlačim prigovor.

SUDIJA ORIE: Onda biste mogli da parafrazirate pitanje, a prigovor je povučen.

ADVOKAT GUY-SMITH: Razlog zašto ovo pominjem je to da je inicijalno postojao prigovor u vezi sa nekim imenima koja su pominjana na privatnoj sednici, i tu postoji tekući prigovor koji je vezan za čitav proces vođenja tih razgovora.

SUDIJA ORIE: Razumem. Gospodine Kearney, pitanje da li nešto tačno odražava – takvo pitanje je neprecizno u smislu toga da li je to potpuni odraz ili suština onoga što je rečeno, i da li ono što je napisano odražava ono što je svedok rekao, što nije ista stvar. Znači, kompletnost nije nešto na šta je odgovoreno u ovom pitanju. Molim vas nastavite.

TUŽILAC KEARNEY: Hvala.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Gospodine Tomaš, ovaj dokument o kom govorimo i koji se nalazi pred vama – to nije doslovni transkript onoga što vam je rekao gospodin Alija tog dana, zar ne?

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Ovo je samo suština ovoga što je izneo Zenelj Alija toga dana.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: A kada ste vi zapisali suštinu onoga što vam je gospodin Alija tog dana rekao, da li ste vi pokušali to da uradite tačno i prenesete ono što vam je on rekao?

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Pa, upravo i kolega i ja, zalagali smo se da najvernije prikažemo ono što je Zenelj izneo.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Kada ste napravili te beleške, gospodine Tomaš?

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Ako dozvolite, ja ću u najkraćem da, ovaj, pojasnim nešto oko pisanja ovih beleški. Jedna je stvar kad smo obavili razgovor, a druga stvar je kad je beleška pisana, zbog nemogućnosti da iko drugi sačini i otkuca, sem nas dvojice, zato što nije bilo dovoljno ljudi koji su mogli uporedo da rade i obavljanje razgovora i kucanje materijala, tako da, kad je u pitanju kucanje, naše beleške uvek su nosile datum iza dana kada je razgovor obavljen.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: A kada je ova konkretna beleška otkucana?

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Pa, ova beleška može biti otkucana par dana nakon dobijanja podataka od Zenelja Alije, zato što nije bilo vremena da se otkuca odmah, i, ponovio bih još jednom, mi nismo imali daktilografa koji bi kucao belešku, tako da smo, pored obavljanja razgovora, morali sami da kucamo.

TUŽILAC KEARNEY: Zamolio bih da se dokument malo podigne.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Gospodine Tomaš, da li se vidi datum u gornjem delu ovog dokumenta?

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Datum je 16. 9.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Šta taj datum odražava, molim vas recite nam.

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Taj datum samo odražava dan kada je beleška kucana.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Hvala.

TUŽILAC KEARNEY: Časni Sude, ja ću zatražiti uvođenje ovog dokumenta u spis.

SUDIJA ORIE: Koji će to biti broj.

sekretar: Časni Sude, to će biti dokazni predmet P-372, označen za identifikaciju.

SUDIJA ORIE: Da li ima prigovora? Nema prigovora. P-372 se uvrštava u spis. Molim vas nastavite, gospodine Kearney.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Gospodine Tomaš, da li ste vi takođe napravili i belešku razgovora sa gospodinom Musajem, koji ste sa njim vodili 7. septembra 1998. godine? Da li ste nakon tog razgovora takođe pripremili belešku?

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Jeste.

TUŽILAC KEARNEY: Časni Sude, zamolio bih da se na ekranima prikaže dokazni predmet sa spiska po Pravilu 65 ter 1474. Zamolio bih da se dokument još malo spusti. Hvala.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Gospodine Tomaš, da li prepoznajete ovaj dokument?

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Jeste, to je takođe dokument koji smo sačinili kolega Jovović i ja, iz razgovora sa Ljulj Musajem, iz sela Donji Ratiš/Ratishi i Ultë, skupština opština Dečane/Dečan.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Želim da vam postavim isto pitanje kao i ono vezano za prethodni dokument. Kada ste pripremali ovu belešku, da li ste pokušali da tačno unesete informacije koje vam je dao gospodin Musaj 7. septembra 1998. godine?

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Isključivo su uneti podaci koje je dao Ljulj Musaj.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Da li ste to uneli tačno? Da li ste pokušali da u taj dokument tačno uneste ono što vam je rekao tokom razgovora?

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Isključivo što je rekao Ljulj Musaj uneto je u belešku.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Kada je ovaj dokument napravljen i kada je otkucan? To je pitanje koje je isto kao i za prethodni dokument.

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Dokument je takođe otkucan par dana nakon obavljenog razgovora sa Ljulj Musajem.

TUŽILAC KEARNEY: Zamolio bih da se ponovo podigne dokument.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Da li se u gornjem delu vidi datum kada je ovaj dokument otkucan?

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Ovaj dokument, koliko ja vidim, izvinjavam se, samo da zamenim naočare, otkucan je 10. septembra 1998. godine.

SUDIJA HOEPFEL: Da li možemo to da vidimo na ekranu iz sistema elektronske sudnice? Mislim da bismo tako mogli da dobijemo jasniju verziju.

SUDIJA ORIE: Ja imam problema da učitam original na svom ekranu.

SUDIJA HOEPFEL: Sada to imam.

(Pretrsko veće se savetuje)

SUDIJA ORIE: Molim vas nastavite, gospodine Kearney.

TUŽILAC KEARNEY: Hvala, časni Sude. Ja bih zamolio da se i ovaj dokument uvrsti u spis.

(Pretrerno veće se savetuje)

SUDIJA ORIE: Imamo problema u elektronskoj sudnici, ne u vezi sa prethodnim dokumentom, već sa ovim dokumentom. Kada sam pokušao da pronađem original, imao sam problema. Međutim, sada imamo to elektronskoj sudnici na ekranu. Molim vas da nastavite, gospodine Kearney.

TUŽILAC KEARNEY: Opet, zamolio bih da se ovaj dokument uvrsti u spis.

SUDIJA ORIE: Koji će to biti broj?

sekretar: Časni Sude, to će biti dokazni predmet P-373, označen za identifikaciju.

SUDIJA ORIE: Hvala. Ima li prigovora?

ADVOKAT GUY-SMITH: Nema prigovora.

SUDIJA ORIE: Gospodin Harvey takođe nema prigovora. Gospodine Kearney, sada sam pogledao na sat. Da li bi ovo bi pogodan trenutak za pauzu što se vas tiče? Znači, imaćemo pauzu do 18 h. gospodine Tomaš.

TUŽILAC KEARNEY: Pre pauze bih zamolio za uputstva Pretresnog veća. Znam da smo vodili neku vrstu neku proceduralne rasprave u vezi sa usvajanjem svedočenja ovog svedoka. Da li možete da nam date neka uputstva u vezi sa vremenom. Koliko vremena Tužilaštvu preostaje za ispitivanje?

SUDIJA ORIE: To ću proveriti tokom pauze, pa ću vas obavestiti. Imamo na pauzu do 18 časova.

(pauza)

SUDIJA ORIE: Gospodine Kearney, Tužilaštvo je najavilo sat i po. Vi ste do sada potrošili 49 minuta. Pretresno veće naravno primećuje da smo imali i konciznijih svedoka, tako da možda nećemo biti sasvim striktni, ali mi moramo da završimo naš program ove nedelje. Prema tome, nadam se da je ovo dovoljno uputstvo za vas. Rekao bih da vam, obzirom da ste potrošili 49 minuta, preostaje još 40 minuta. Danas imamo još 56 minuta do kraja rada. Prema tome, to je više od vremena koje sam vam naveo. Izvolite nastavite.

TUŽILAC KEARNEY: Hvala vam za ta uputstva, časni Sude.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Gospodine Tomaš, pre pauze smo završili raspravu o beleški koju ste pripremili u vezi sa razgovorom sa gospodinom Musajem. Ranije tokom svog iskaza ste pomenuli treću belešku koju ste napravili u vezi sa tim razgovorima, kao i akcije koje su preduzete nakon toga. Da li je to tačno, da li ste vi napravili treću belešku u ovom slučaju?

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Tačno je. Ta je beleška usledila, ovaj, nakon preduzetih mera povodom podataka do kojih smo došli iz razgovora sa ovom dvojicom lica.

TUŽILAC KEARNEY: Milim da se prikaže dokazni predmet koji po spisku po 65 ter nosi broj 1472.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Gospodine Tomaš, da li prepoznajete dokument koji se nalazi na ekranu pred vama?

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Prepoznajem.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Molim vas recite nam šta je to.

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Ovo je službena beleška koja je učinjena, napisana znači, 22. septembra 1998. godine, i koja predstavlja presek svega onoga što je rađeno od 7. pa narednih dana, a vezano za podatke do kojih se došlo iz razgovora sa dvojicom prethodno pomenutih lica.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Ko je autor ovog dokumenta?

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Autor ovog dokumenta smo takođe kolega Jovović i ja.

TUŽILAC KEARNEY: Časni Sude, podnosim na usvajanje i ovaj dokument.

SUDIJA ORIE: Gospođo sekretar, koji će to biti broj?

sekretar: Časni Sude, to će biti dokazni predmet P-374, označen za identifikaciju.

SUDIJA ORIE: Da li ima prigovora? Nema prigovora. Onda se P-374 usvaja u spis. Molim vas nastavite, gospodine Kearney.

TUŽILAC KEARNEY: Hvala, časni Sude.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Gospodine Tomaš, ako budemo imali vremena na kraju mog ispitivanja danas vratićemo se na ove dokumente, ali bih sada želeo da nastavimo dalje. Ranije ste u svom iskazu govorili o razgovorima koje ste vodili sa ta dva čoveka 7. septembra 1998. godine. Želim da vas pitam da li ste znali za hapšenje nekih drugih ljudi koja je obavila Državna bezbednost ranije tokom septembra, pre hapšenja ta dva čoveka, koje ste upravo opisali u vašem iskazu?

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Ja bih zamolio da mi, samo mi još jednom postavite pitanje, jer ovde se ne radi o hapšenjima koje je Državna bezbednost izvela, već Javna bezbednost.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Ispravljam se, u pravu ste, preformulisacu pitanje.

ADVOKAT EMMERSON: Da li mogu da zamolim gospodina Kearneya da ne navodi svedoka u ovom trenutku.

SUDIJA ORIE: Gospodine Kearney, vi ste svesni toga da možete da očekujete prigovore ako budete navodili svedoka.

TUŽILAC KEARNEY: Da.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Želim da vam postavim isto pitanje, ali o Javnoj bezbednosti. Prvo, da li vi Javnom bezbednošću nazivate ono što se skraćeno zove MUP, gospodine Tomaš?

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Tako je.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Pored ta dva čoveka sa kojima ste vi obavili razgovor, gospodin Musaj Ljulj i gospodin Alija - da li vam je poznato da su i drugi ljudi za koje se sumnjalo da su pripadnici OVK bili uhapšeni početkom septembra od strane MUP-a Đakovica/Gjakovë?

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Zamolio bih još jednom da ponovite pitanje jer nisam razumeo najbolje.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Naravno. Možda bih to mogao da uradim time što ću citirati vaš raniji iskaz na stranici 71, red 9. Ranije danas posle podne ste rekli: „Sve što znam je da zbog količine posla koji je obavljala Javna bezbednost i nemogućnosti da sami obavljamo razgovore sa svima, mi smo uskočili i obavljali razgovore sa ljudima.” Ono što želim da vas pitam je, prvo, da nam objasnite vaš raniji odgovor. Da li je bilo i drugih ljudi sa kojima su u to vreme obavljani razgovori u Đakovici/Gjakovë?

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Sigurno je da je obavljano, ovaj, još razgovora, jer nisu samo ova dva lica, ovaj, uhapšena u jednom danu. Ako sam dobro razumeo pitanje, moj odgovor je ovo što sam rekao.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Želim da vas pitam da li vi lično znate da su i drugi ljudi uhapšeni, pored te dvojice koju ste vi intervjuisali, bilo 7. septembra, ili ranije tokom septembra 1998. godine?

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Pa, ja to nisam bio u prilici da vidim, zato što mi dobijemo lica na razgovor koja se dovedu u kancelariju.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Dakle, da li vi znate ili ne znate da li su i drugi ljudi bili uhapšeni i intervjuisani pored dvojice o kojima ste vi govorili?

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Pa, ja mislim da sam bio precizan. Ja to ne znam, jel nisam bio u prilici da vidim tako nešto.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Hvala vam na tom odgovoru, gospodine Tomaš. Sada želim da pređemo na jedno drugo područje - konkretno, vaš odlazak na kanal. Vi ste u paragrafu 30 vaše glavne izjave iz maja ove godine opisali da ste bili izloženi napadu kada ste se približavali kanalu. Takođe ste opisali i da je ispaljena jedna minobacačka granata na vas. Želeo bih da nam kažete koliko dugo je trajao taj napad.

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Potrudiću se da u najkraćem iznesem odgovor na traženo pitanje. U jednom momentu, kada smo se primicali mestu koje je trebalo da pokažu dvojica lica koja su bila sa nama, a koja se ovde spominju, u jednom momentu je ispaljena minobacačka mina na nas, koja je pala, ja ne mogu da procenim na kojoj razdaljini. Jedino što znam, to je, ovaj, da je to bio strahoviti udar i ja sam reagovao tako što sam klekao, jel je to za mene bila situacija koju do tada nisam doživeo. Znam da smo u to vreme prolazili pored lokacije i kroz lokaciju gde s desne strane su bili, ovaj, voćnjaci neki, pre svega ja mislim da se radi o višnjama. Prethodno smo imali podatak da su tu lokaciju držali teroristi, i lica koja su nas vodila unapred su nas i upozoravala da se može desiti da imamo bliski susret sa njima.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Koliko blizu kanalu je bio taj voćnjak koji ste opisali?

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Pa, ja s' ove vremenske distance mogu da pretpostavim da smo morali ići još jedno dvadesetinu minuta, dvadesetak minuta, da bi stigli do kanala. Kad kažem dvadesetinu, znači to može biti 20 – 25 minuta, ja ne mogu tačno sada da budem precizan.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Pored te minobacačke granate koja je na vas ispaljena, da li ste dodatno bili izloženi vatri kada ste se približavali kanalu?

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Nakon toga, kad se to desilo sa nama, kad je ispaljena ta minobacačka granata na nas, znam da su ljudi koji su obezbeđivali celu ovu misiju odlaska na Radonjičko jezero, da su nas obezbedili upravo sa te desne strane da nam se ne bi desilo najgore. Znači, nakon toga, imali smo obezbeđenje sa naše desne strane, upravo do tog višnjika, znači voćnjaka, gde su pretežno višnje.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Kada kažete da su vas obezbedili, šta mislite pod tim?

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: To znači da je jedna grupa uniformisanih lica protrčala pored naše desne strane i ušla po dubini tog voćnjaka.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Da li je bilo još nekih borbi kojih ste bili svesni nakon što je pala ta minobacačka granata?

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Ja, da budem iskren, nisam imao tu percepciju obzirom da je od prve one granate što je bila ispaljena na nas, meni je sve bučalo u ušima i ja nisam imao više taj osećaj da mogu nešto da registrujem.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Da li se sećate koliko je bilo sati kada ste napokon stigli do kanala?

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Ja mislim da je bilo negde oko podneva, zato što je sunce bilo iznad nas i sećam se po tome, jer su se taj dan smenjivali visoka temperatura i kiša.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Pomenuli ste u paragrafu 41 svoje izjave da je sa vama na kanal išao i snimatelj. Da li je to tačno?

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Jeste, to je tehničar čiji je osnovni zadatak bio da snimi ono što vidi na terenu.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: I, posle tog dana, 8. septembra 1998. godine, vi ste imali priliku da pogledate taj video snimak, koji je napravio taj tehničar. Da li je to tačno?

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Ja nisam video taj snimak.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Da li vam je ikada pokazan video snimak koji je navodno snimljen tog dana, 8. septembra 1998. godine?

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Video sam jednom prilikom na televiziji je prikazivan kada je bila reportaža o tome šta se, ovaj, desilo i šta je pronađeno na Radonjičkom jezeru, al' to je bilo nešto veoma kratko.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Da li se sada, dok sedite ovde, sećate, gospodine Tomaš, šta ste videli kada ste otišli u područje kanala 8. septembra 1998. godine?

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Sećam se jer su to slike koje se čoveku negde urežu duboko u podsvest, i u svest, u stvari. Naišao sam na, samim dolaskom, naišao sam na dva leša koja su plivala u vodi, a desno od mene je bio još jedan leš koji je bio u fazi raspadanja, s tim što hoću da kažem još ovo – da su dva leša na koja sam prvo naišao, koja su bila u vodi, po mom nekom uverenju, bili su relativno sveža dva leša.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Da li se sećate video snimka koji su vam pokazali predstavnici Tužilaštva kada ste dali izjavu 23. maja ove godine, 2007. godine?

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Tada mi je pokazano i video sam ono što sam video onog dana kada sam bio na Radonjičkom jezeru.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Da li ste vi prepoznali taj video snimak kao snimak koji je napravljen 8. septembra 1998. godine, kada ste vi bili tamo?

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Ja sam prepoznao na snimku sve ono što sam video 8. septembra boraveći na kanalu Radonjičkog jezera.

TUŽILAC KEARNEY: Časni Sude, sada bih zamolio da se prikaže dokazni predmet P-72. Želeo bih da svedoku pustimo prvi, početni deo tog video snimka.

SUDIJA ORIE: Da, gospodine Kearney, imajte na umu gde treba da se zaustavi.

TUŽILAC KEARNEY: Da.

(video snimak)

TUŽILAC KEARNEY: Zamoliću da se tu zaustavimo za trenutak.

(kraj video snimka)

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Gospodine Tomaš, videli ste jedan mali deo dosta dužeg video snimka. Da li vam je 23. maja 2007. godine pokazan ceo video snimak napravljen 8. septembra 1998. godine na kanalu?

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Meni je snimak pokazan, međutim, koliko ja vidim, u ovom delu nedostaje ono što sam ja prvo video, znači dva lica plutaju u kanalu, u vodi, što je bio moj prvi susret sa ovom situacijom kada smo se pojavili na kanalu.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Da li ste prepoznali taj odlomak video snimka kao deo većeg video snimka, na kojem su bila prikazana i ta dva tela o kojima vi govorite?

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Ja moram nekoliko rečenica, samo da objasnim. Moj zadatak je bio da dođemo, da nas pomenuta lica dovedu do kanala Radonjičkog jezera. Sve ostalo bilo je zadatak drugih ljudi koji su bili uključeni u ovu misiju, između ostalog, sam tehničar. On je sigurno po sopstvenom nahođenju opredelio se odakle će početi snimati, a ja, ovaj, sem ova dva lica i još jedno što sam video sa strane, nisam imao potrebe dalje da idem, jer je moj zadatak u tom momentu bio druge prirode.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Gospodine Tomaš, mislim da sada imamo pripremljen jedan drugi odlomak ovog video snimka, i ja bih želeo da vam pustim par minuta tog snimka.

SUDIJA ORIE: Gospodine Kearney, za zapisnik prethodni odlomak je pušten od 3:47. Izvolite, nastavite.

(video snimak)

SVEDOK TOMAŠ: Upravo ovo što –

TUŽILAC KEARNEY: Molim vas da zaustavimo ovde video snimak.

(kraj video snimka)

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Gospodine Tomaš, da li prepoznajete ova tela koja u vodi koja su prikazana na ekranu u ovom trenutku?

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Upravo je ovo deo kanala, odnosno ovog betonskog dela, gde sam ja naišao sa licem koje je bilo sa mnom, i to su prve slike koje ja, kao scene za mene, koje sam ja bio u prilici da vidim. Lice koje je prikazano vode sam video, znači, u prvom momentu, i upamtio sam upravo ovu sliku, da je bilo spuštenih pantalona, koje su, koliko se ja sećam, bile deo policijske uniforme, i posebno što sam zapamtio, to je da mu je, da su mu leđa bila potpuno crna. Upravo ovako kao što se vidi na snimku, i lice je ovako bilo okrenuto potrbuške prema vodi.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: I, to je bilo onda kada ste otišli na kanal, 8. septembra 1998. godine, zar ne?

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Tačno smo naišli u pravcu ova dva lica, jel tako smo dovedeni. I, praktično odavde počinje sve ostalo. Znači, kako smo prišli Dejan Jovović i Musaj, koji su išli ispred, i jedno dvadesetak metara ja i Zenelj, upravo smo dolazili do ove tačke odakle se vide ova dva lica koja se sada prikazuju. Doduše, sada se vidi samo jedno lice ovde na snimku. Ovi što su dolazili iza nas, upravo su pristizali do ovoga mesta.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Pomenuli ste u jednom trenutku u svojoj izjavi predstavnike OEBS-a, koji su takođe došli na kanal. To se nalazi u paragrafu 45. Da li je to tačno?

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Jeste. Oni su došli negde pred sumrak.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Da li možete da kažete nešto konkretnije o tome kada su oni došli 8. septembra 1998. godine, molim vas?

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Pa, ja ne znam, ovaj, ja sam prethodno spomenuo da je taj dan bio praćen kišom, i pretpostavljam da su oni okasnili jer su na vreme obavješteni, znači, čim se došlo do ovog stratišta, da ih je kiša sprečila da dođu negde ranije, tako da ja, koliko se sećam, oni su došli pred zalazak sunca.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Pre nego što nastavimo dalje, da li možete otprilike da nam date neke podatke o tome kada je sunce zašlo tog dana, odnosno kada su ti ljudi u stvari stigli?

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Pa, po meni, to je veoma teško sada sa ove vremenske distance, ali ja mogu da približno negde odredim vreme da je to bilo možda negde pola sedam, recimo, uveče, 18:30 do 19.00 časova.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Hteo bih da sada pređemo na drugo mesto zločina koje ste obišli i opisali u paragrafu 50 svoje izjave. Vi tu kažete da ste otišli da tražite druga tela na putu za Dašinovac/Dashinovc.

TUŽILAC KEARNEY: Zamolio bih da se pokaže dokazni predmet P-72, i zamolio bih da stanete pre nego što počnete da ga pokazujete snimak.

SUDIJA ORIE: Za zapisnik, gospodine Kearney, prethodni video snimak je zaustavljen na 5:06. Tu ste zatražili da ste snimak zaustavi, a onda je svedok rekao nešto o pantalonama i telu u kanalu. Nastavite.

TUŽILAC KEARNEY: Hvala, časni Sude. Hteo bih da počnemo sa sledećim odlomkom od 42:30. Hvala, ali bih zamolio da pre toga zaustavite snimak.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Gospodine Tomaš, kada ste otišli na drugu lokaciju, dva ili tri dana posle odlaska na kanal, da li ste tamo otišli sa istim onim snimateljem koji je bio sa vama i na kanalu?

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Ako treba hronološki da iznesem u najkraćem, reći ću kako je bilo ono toga dana, a to je da smo na lice mesta koje se prikazuje otišli Zenelj Alija, Dejan Jovović i ja u pratnji jednog kolege iz Dečana/Dečan i jednog rezerviste policije iz Dečana/Dečan, s namerom da nam Zenelj pokaže mesto gde je on vodio da postoje, gde je on lično video da su ubijena dva civila srpske nacionalnosti, i da zna da je u tom delu ubijeno još par lica. Mislim da je u ono vreme govorio o tri ili četiri lica, tako, po njegovom saznanju, tu ima. Zbog iskazane njegove spremnosti, mi smo, znači, odmah nakon par dana posle Radonjićkog jezera izašli ovde na lice mesta da bi pronašli tela ubijenih i pokopanih lica, za koje je govorio Zenelj.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Zamoliću vas da se zaustavite tu. U svojoj izjavi govorite o tome šta se dogodilo kada ste otišli na tu drugu lokaciju. Prvo bih zamolio da pogledate jedan kratki odlomak video snimka koji će sada biti prikazan na ekranu pred vama, i zamoliću vas da nam kažete da li on prikazuje vašu posetu toj drugoj lokaciji sa gospodinom Alijom.

(video snimak)

SVEDOK TOMAŠ: Ovaj snimak koji sad se prikazuje je snimak na lokaciji na kojoj smo bili, znači, par dana nakon Radonjićkog jezera, na koju nas je odveo Zenelj Alija, da bi nam pokazao mesto za koje je on bio siguran da su ubijena dva lica, koja je on video, i po njegovom saznanju da je bilo još par lica za koje zna da su na toj lokaciji ubijeni. Mi smo ovo mesto zvali Ratiš/Ratishi. Inače treba negde da je na potezu između Ratiša/Ratishi i Dašinovca/Dashinovc, i upravo to je ovo lice koje je sad na ekranu -

(kraj video snimka)

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Gospodine Tomaš -

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: – koje je pokazalo tu lokaciju.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Gospodine Tomaš, ova osoba koja se sada vidi na ekranu - minutaža za taj snimak je 45:11 – da li je to osoba koju ste opisali kao gospodina Aliju, koji vam je tog dana pokazao tu lokaciju?

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Jeste.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Da li ovaj video snimak koji gledamo pokazuje scenu onako kako ste je vi videli tog dana, dva ili tri dana nakon vaše posete kanalu?

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Pa, jeste, to je taj snimak koji je sačinio isti onaj tehničar, pošto ne postoji drugi, nego taj jedan jedini. Nakon našeg, znači, pronalaženja ove lokacije, i pošto smo obavestili starešine u Đakovici/Gjakovë da je lokacija pronađena. Nakon toga su došli i tehničar, i bilo je tu još drugih lica. Bio je i istražni sudija iz Peći/Pejë, bio je tu patolog, bio je tu još –

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Hvala, gospodine Tomaš. Upravo ste pomenuli da je gospodin Alija rekao da je on lično bio prisutan kada su ubijena dva srpska civila na toj lokaciji. Da li vam je rekao koga je video da je to uradio?

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Alija je nama u razgovoru izneo da je tog dana, kada su, kada se vraćao iz Albanije, jer je išao sa grupom svojih istomišljenika da nabavi oružje u Albaniju, kada je prolazio tuda, video da su ta dva lica tu ubijena. Koliko se ja sećam, nije znao identitet lica koji su ubili ova dva lica srpske nacionalnosti, ali je bio siguran u lokaciju, koju nam je kasnije pokazao.

TUŽILAC KEARNEY - PITANJE: Hvala.

TUŽILAC KEARNEY: Nemam više pitanja, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Hvala, gospodine Kearney. Ko će od branilaca prvi da unakrsno ispituje svedoka?

ADVOKAT EMMERSON: Ja, časni Sude. Hteo bih da kažem da imamo na raspolaganju za Pretresno veće i svedoka otkucani primerak materijala koji će se uz određene dodatke koristiti sa ovim i još nekim svedocima koji će svedočiti.

SUDIJA ORIE: Gospodine Tomaš, sada će vas unakrsno ispitivati gospodin Emmerson, koji je branilac gospodina Haradinaja.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT EMMERSON

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Gospodine Tomaš, hteo bih da počnem –

prevodioci: Oprostite, da li bi zastupnik Odbrane mogao da govori u mikrofون?

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

ADVOKAT EMMERSON: Da vidimo da li je to sada bolje za prevodioce.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Hteo bih da počnem tako što ću vam izneti određene tvrdnje o redosledu događaja koji ste vi opisali u svojoj izjavi i tokom svog svedočenja. Ja vam iznosim sugestiju da dvojica ljudi čija ste imena naveli Pretresnom veću, Zenelj Alija i Ljulj Musaj, nisu bili izvor informacija koje su vas i vaše kolege odvele do kanala, već da su oni, u stvari, bili lica koja su premlaćivana i zlostavljana nekoliko dana u zgradi MUP-a u Đakovici/Gjakovë, i koja ste vi i vaše kolege prisilili da potpišu izjave kao izgovor za pretraživanje područja kanala, jer su srpske vlasti već bile na toj lokaciji pre 8. septembra, i da je ta poseta u kojoj ste vi učestvovali u stvari bila samo predstava koja je bila orkestrirana za međunarodnu zajednicu, kako bi se predstavilo nešto za šta se tvrdilo da je masovna grobnica za koju je odgovorna OVK. To tvrdnja o kojoj ću nastaviti sa vama da razgovaram. Sada želim prvo da vas pozovem da zvanično na to odgovorite.

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Zvanično me pozivate da odgovorim na sugestiju, vašu, koja ne odgovara istini, zato što do tog momenta, na tu lokaciju, srpska vlast nije imala mogućnosti niti prilike, do tog momenta, da uđe. Znači, to je bio naš prvi ulazak u taj deo teritorije, koliko ja znam, a do tog momenta, znači, ja sam već tamo, obzirom da sam došao 27. jula, a ovo je negde 8. septembar, ne negde nego 8. septembar, znači da sam ja tamo boravio negde oko pet nedelja i nešto. Ako mogu još samo da dodam, obzirom da sam bi novi na tom terenu, sigurno da je postojala kod mene i radoznalost da odem negde dalje i od Đakovice/Gjakovë, međutim to je bilo strogo zabranjeno, obzirom da je taj teren bio okupiran od strane terorista, ili bolje, da budem precizniji, taj deo terena držali su teroristi pod svojom kontrolom, tako da tamo nije bilo mogućnosti uopšte da se uđe.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Gospodine Tomaš, ja sugerišem da je to laž i da vi znate da je to laž, i da su srpske para-vojne snage, uključujući i snage JSO, ušle na to područje više puta za vreme vašeg boravka na Kosovu, pre 8. septembra, i da ste vi za to znali.

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Ja tvrdim da je ovo bio prvi ulazak naših snaga na taj deo terena, teritorije.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Kada kažete taj deo terena, želim da bude sasvim jasno šta pod tim podrazumevate. U paragrafima 18 i 19 svoje izjave vi opisujete područje Radonjićkog jezera kao područje na koje se nije moglo ući. Da li je to ono na šta mislite kada kažete „taj deo teritorije“?

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Kad mislim na taj deo teritorije, mislim precizno da se odnosi na deo terena desno od puta Đakovica/Gjakovë - Peć/Pejë, i levo od puta Đakovica/Gjakovë - Peć/Pejë.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Znači, vaše svedočenje pred ovim Pretresnim veću, da bude sasvim jasno, jeste to da srpske snage nisu ušle na teritoriju istočno od puta

između Peći/Pejē i Đakovice/Gjakovē, ni u kom trenutku između vašeg dolaska, znači pet nedelja ranije, i trenutka kada ste otišli na kanal. Da li je to tačno?

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Ja iznosim podatak koji znam zato što je i nama strogo zabranjivano da se uopšte pomeramo u te delove van Đakovice/Gjakovē. Jedini, ovaj, put koji smo mogli da koristimo, to je bio glavni put od Đakovice/Gjakovē do Peći/Pejē, i od Đakovice/Gjakovē do Prizrena/Prizren.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Kada kažete „mi”, na koga mislite gospodine Tomaš?

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Pa, ja mogu isključivo da govorim za nas iz Službe državne bezbednosti, koji smo došli sa strane na ispomoć, a koliko sam shvatio iz razgovora, niko od građana Đakovice/Gjakovē srpske nacionalnosti nije se mogao kretati u tim delovima.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Kada kažete „mi”, da li tu uključujete i vojno krilo Službe državne bezbednosti, JSO?

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Ja ne znam za vojno krilo Službe državne bezbednosti zato što sam ja ceo život proveo u operativi, znači kao civilno lice u Službi državne bezbednosti, niti sam imao prilike da ih vidim uopšte.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Znači, vi tokom vremena koje ste proveli na Kosovu nikada niste videli pripadnike JSO. Da li to tvrdite?

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Nisam imao prilike zato što sam ja radio kancelarijski posao.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Kako bi bilo jasno, vi znate da je JSO predstavlja vojno krilo organizacije za koju ste radili, zar ne?

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Vi mene pitate za nešto što, ovaj, što ja nemam dodirne tačke uopšte sa time, jel pozicija moja nije takva da ja imam neka saznanja šira o svemu tome. Ja sam radio samo konkretne zadatke.

SUDIJA ORIE: Gospodine Tomaš, pitanje je jednostavno bilo da li ste vi znali da je JSO predstavljala vojno krilo organizacije za koju ste radili. Da li vi to znate, ili o tome nemate saznanja?

SVEDOK TOMAŠ: Ja nemam o tome saznanja zato što je to za mene bilo pre svega novo. I, kad sam se vratio konačno u Beograd, kad sam čuo za taj podatak, kad sam se vratio u svoju matičnu jedinicu, zato što mi uopšte iz ovog dela kome ja pripadam nemamo nikakva saznanja niti kontakta sa tim ljudima koje vi zovete vojno krilo.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Gospodine Tomaš, vi ste pristupili Službi državne bezbednosti 1975. godine, zar ne?

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Da li vi kažete Pretresnom veću da pre svog odlaska sa Kosova niste znali da postoji organizacija koja se zove JSO, i koja je predstavljala vojno krilo organizacije u kojoj ste vi bili zaposleni od 1975. godine?

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Ja mogu samo da kažem da sam ja znao da postoje *Crvene beretke* koje su bile negde u Hrvatskoj, ali je moje saznanje o tome da su oni postali deo Službe državne bezbednosti je tek u kasnijem vremenu. Jednostavno to nije bilo moje interesovanje, jer ja sam radio sasvim druge poslove.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Nastavićemo odatle. Vi ste znali za postojanje *Crvenih beretki* dok su bile u Hrvatskoj. Rekli ste nam to. Da li možete da potvrdite da su *Crvene beretke* u to vreme bile para-vojna organizacija koja je delovala izvan državne strukture? Da li je to tačno?

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: To ne znam.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Razumem. Da li ste znali, ili niste, da je vođa *Crvenih beretki* bio čovek po imenu Frenki Simatović?

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Čuo sam za Frenkija Simatovića, i upravo sam tako i čuo, ali ne da je kao vođa, nego je vezivano njegovo ime za *Crvene beretke*.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Razumem. I, ta organizacija, *Crvene beretke*, za koju ja tvrdim da je delovala kao plaćenička para-vojna grupa u Hrvatskoj - oni su uvedeni u strukturu vaše organizacije pre sukoba na Kosovu, zar ne?

TUŽILAC KEARNEY: Ulažem prigovor zato što je pitanje nejasno u pogledu vremena. Kada branilac kaže „pre sukoba na Kosovu”, to može da obuhvata veoma širok vremenski okvir.

SUDIJA ORIE: Pitanje je da li je to bilo pre ili nije – to je prvo pitanje. Dodatni vremenski okvir može da se utvrdi posle toga. Mislim da je pitanje da li to jeste, ili nije bilo pre tog sukoba, pa vas zato molim, gospodine, da odgovorite na pitanje da li su *Crvene beretke* uključene u strukturu vaše organizacije pre sukoba na Kosovu. To su, u stvari, dva pitanja. Da li su uključene u vašu strukturu, a drugo pitanje je da li je to bilo pre sukoba na Kosovu.

ADVOKAT EMMERSON: Mislim da je svedok već odgovorio.

SUDIJA ORIE: Da. Da li možete da odgovorite na pitanje gospodine Tomaš, molim vas.

SVEDOK TOMAŠ: Ovo što me pitate vezano za, kako ste vi nazvali, vojno krilo Službe državne bezbednosti – ja apsolutno nisam upoznat s time, jer sam rekao da sam radio u centru operativnom, koji uopšte nije imao nikakvih dodirnih tačaka sa nečim što se zove vojno krilo. To je nešto što sam ja posle dolaska sa Kosova saznao, u stvari, da su oni priključeni Službi državne bezbednosti, ali bih vas molio da pravite razliku da su oni deo

Resora, a ja sam deo jedne niže organizacione jedinice koja se zove Centar bezbednosti, tako da mi nemamo nikakve veze sa njima.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Gospodine Tomaš, u periodu dok ste vi bili na Kosovu, jedna jedinica JSO je bila stacionirana u Dečanima/Dečan, odmah pored puta iz Đakovice/Gjakovë, zar ne?

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Ja sam prolazio par puta kroz Dečane/Dečan kad sam išao u Peć/Pejë, međutim ja uopšte ne znam da su oni bili tamo stacionirani, jel, kažem vam, moja priroda posla je druga.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Vi se sećate obaveštajnih službi koje su bile stacionirane u Đakovici/Gjakovë u drugoj polovini 1998. godine, i, kako bi bilo sasvim jasno, vi kažete da niste znali da je kontingent JSO stacioniran u Dečanima/Dečan za vreme vašeg boravka tamo. Da li je to ono što vi tvrdite?

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Tvrdim da ne znam za ovaj podatak, jer jednostavno ja nisam u prilici, sem nekoliko puta, da prolazim kroz, al' samo da prođem, kroz Dečane/Dečan, prilikom odlaska u Peć/Pejë.

ADVOKAT EMMERSON - PITANJE: Razumem. Znači niko vas nije informisao o tome, niko iz RDB-a, zar ne?

SVEDOK TOMAŠ - ODGOVOR: Nije mi rekao, al' ne vidim zašto bi mi govorio. Ja sam na poziciji operativnog radnika, ja radim konkretne zadatke. Ovakva vrsta obaveštavanja, ja ne znam šta bi to trebalo meni da omogući. Stvarno, ovaj, nije mi možda ni jasno pitanje, u tom smislu zbog čega se insistira sa ovom materijom prema meni, kad ja o ovome uopšte ne znam ništa.

SUDIJA ORIE: Gospodine Tomaš, bez obzira da li bi to bilo logično ili ne - pitanje je da li ste bili informisani. Vaš odgovor je jasan, i vi ste rekli da niste. Sada gledam koliko je sati gospodine Emmerson. Želeo bih da završimo za danas, pošto imam jednu ili dve manje proceduralne stvari koje treba rešiti. Gospodine Tomaš, za danas ćemo završiti sa radom. Moje uputstvo vama je da ne razgovarate ni sa kim o vašem svedočenju do sada i svedočenju koje ćete tek dati. Želimo da vas vidimo sutra u 14:15 sati, osim ukoliko ne grešim, u istoj sudnici. Gospodo sekretar? Sekretar klima glavom. To znači da se vidimo sutra u 14:15 časova u ovoj istoj sudnici. Molim poslužitelja da isprati gospodina Tomaša iz sudnice.

(svedok napušta sudnicu)

SUDIJA ORIE: Imamo par stvari. Mislim da možemo njima da se pozabavimo bez odlaska na privatnu sednicu. Pretresno veće bi želelo, što je moguće pre, da dobije odgovor Odbrane na podnesak od 21. juna 2007. u vezi sa video-linkom sa svedokom 56. Kada to možemo da očekujemo?

ADVOKAT EMMERSON: Mislim do sutra, bar što se nas tiče.

ADVOKAT GUY-SMITH: Da li će usmeni odgovor biti dovoljan?

SUDIJA ORIE: Da, za početak, usmeni odgovor će biti dovoljan.

ADVOKAT GUY-SMITH: U redu, do sutra.

SUDIJA ORIE: Ako to u sudnici bude dugo trajalo, onda to obično znači da će nam biti potrebno dosta vremena i da to razmotrimo. Zato vam sugerišem da razmislite o pismenom podnesku, ali u ovom trenutku Pretresno veće to ne zahteva.

ADVOKAT GUY-SMITH: Razumeo sam.

SUDIJA ORIE: Zatim, Pretresno veće bi takođe želelo da dobije odgovor timova Odbrane na 14. zahtev za zaštitnim merama na suđenju, a to su ograničene zaštitne mere - samo izmena glasa i lika, za svedoka koji treba da svedoči 28. juna.

ADVOKAT EMMERSON: Da li možemo da usvojimo isti pristup – drugim rečima, usmeni odgovor do sutra, osim ukoliko ne bude nekih bitnih prigovora.

SUDIJA ORIE: Da. Vidim da nema prigovora ni od jednog drugog advokata Odbrane. Onda vam se odobrava da odgovorite sutra na način koji je opisan. Zatim, imamo 13. zahtev za zaštitnim merama na suđenju za jednog preminulog svedoka, i zahtev za uvođenjem izjave svedoka prema Pravilu 92 quater, koji je povezan sa tim. Kada možemo da dobijemo dogovor na podnesak od 21. juna?

ADVOKAT EMMERSON: Kada je reč o zaštitnim merama, mislim da možemo da usvojimo isti postupak -

SUDIJA ORIE: Da.

ADVOKAT EMMERSON: - obzirom na osnovu podneska. A kada je reč o podnesku po Pravilu 92 quater, možda će nam biti potrebno malo više vremena, što bi bilo idealno iz perspektive Odbrane.

SUDIJA ORIE: Možda su ove dve stvari povezane. Da li bi tri dana bila dovoljna, pošto ovo pitanje za sada nije hitno? Dakle, 13. podnesak za zaštitnim merama i podnesak Tužilaštva za usvajanjem po Pravilu 92 quater su pitanja na koja se očekuje odgovor za četiri dana. To su bila hitna pitanja kojima sam želeo da se pozabavim.

ADVOKAT EMMERSON: Pre nego što završimo, potrebna mi je samo jedna sekunda u vezi sa pitanjem vremena. Svedočenje ovog svedoka tokom primerenog ispitivanja, prema našem mišljenju, važnije je nego što se čini na prvi pogled. Da bismo mogli unakrsno da ispitujemo ovog svedoka onako kako smo planirali, očekujemo da će nam sutra biti potrebno, ukoliko nam, naravno, Pretresno veće dopusti - otprilike dva sata i 40

minuta. Ja to pitanje pokrećem sada, a ukoliko Pretresno veće želi da izrazi svoj čvrst stav da to treba da bude kraće -

SUDIJA ORIE: Da, to je uvek teško. Vi ste tražili konkretno vreme za tog svedoka, i za to, naravno, treba imati dobre razloge. Mi to ne znamo u ovoj fazi. Bilo bi idiotski da mi sada kažemo da to ne prihvatamo -

ADVOKAT EMMERSON: Ne.

SUDIJA ORIE: - a prihvatanje bi bilo -

ADVOKAT EMMERSON: Preuranjeno -

SUDIJA ORIE: - čista spekulacija. Naravno, mi ćemo vam pri kraju prvog dela zasedanja sutra možda dati neke indikacije o odluci do koje smo došli.

ADVOKAT EMMERSON: To bi bilo vrlo korisno.

SUDIJA ORIE: Mi ćemo pažljivo slušati, a vi ćete, naravno, pokušati da budete što efikasniji. Istovremeno, ako budemo smatrali da nije opravdano da sa tim svedokom provedete više vremena nego što bi se normalno očekivalo, onda ćemo vam dati signal za to pre početka drugog dela zasedanja.

ADVOKAT EMMERSON: Pošto će se sledeći svedok, rekao bih, dotaći pitanja koja se preklapaju, onda se možda neka pitanja mogu pokrenuti i obraditi sa ovim svedokom, što će nam omogućiti da budemo kraći sa sledećim svedokom. Takvim kružnim pristupom, da se tako izrazim, možda bismo mogli da uštedimo na vremenu.

SUDIJA ORIE: Pa, to ponovo liči na spekulaciju, ali ja shvatam da želite da nam predstavite atraktivnim to da potrošite više vremena na unakrsno ispitivanje ovog svedoka, uz obrazloženje da ćemo onda uštedeti vreme na sledećem svedoku.

ADVOKAT EMMERSON: Ja ću se stvarno potruditi.

SUDIJA ORIE: Gospodine Kearney, ako vi imate neke konkretne stavove u vezi sa ovim što je pokrenuo gospodin Emmerson, Pretresno veće bi želelo da ih čuje, ali ne nužno u ovom trenutku. Već je četiri minuta posle sedam sati.

TUŽILAC KEARNEY: Ja mogu da izrazim ono što me brine na kraju prvog dela zasedanja sutra, kada budemo znali gde se nalazimo, časni Sude.

SUDIJA ORIE: Ako ne preostaje ništa drugo, onda prekidamo sa radom do sutra u 14:15 časova u istoj sudnici.

Sednica je završena u 19:04 h.

Nastavlja se u utorak, 26. juna 2007. godine u 14:15 h.

FOND ZA HUMANITARNO PRAVO

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje